02

පද විභාගය

භාෂණයේදී යෙදෙන කිසියම් අර්ථයක් දෙන ශබ්දය හෝ ශබ්ද සමූහය හෝ ලේඛනයේදී යෙදෙන අකුර හෝ අකුරු සමූහය හෝ පද ලෙස හැඳින්වේ. භාෂාවේ යෙදෙන එබඳු පද ලෙස නාම පද, ක්‍රියා පද, අව්‍යය පද, විශේෂණ පද ආදිය දැක්විය හැකි ය.

මෙම පාඩමේදී ඔබට නාම පද, ලිංග භේදය, සර්වනාම, විභක්ති ආදිය පිළිබඳ අර්ථ නිරූපණය, ප්‍රභේද හා වරනැගීම් ඇතුළත් සවිස්තරාත්මක දැනුමක් ලද හැකි ය.

පද විභාගය

අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන ක්‍රම දෙක වන්නේ,

1. භාෂණය හා
2. ලේඛනය යි.

භාෂණයේදී වැදගත් වන මූලික ඒකකය වන්නේ ශබ්ද යි. ලේඛනයේදී ශබ්ද සංකේත හෙවත් අකුරු මූලික ඒකකය වෙයි. සන්නිවේදන කාර්යයේ දී ශබ්ද හෙවත් අකුරු එකතු වී වචන ද වචන එකතු වී වාක්‍ය ද ගොඩනගා ගෙන අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම සිදුවේ.

වාක්‍ය නිර්මාණය

ශබ්ද/අකුරු >	**වචන**	**වාක්‍ය**
ප් + ඔ + ත් + අ	පොත	පොත බිම වැටෙයි
ම් + ඉ + න් + ඉ + ස් + ආ	මිනිසා	මිනිසා පොත කියවයි

මේ අනුව වචන හෙවත් පද යනු කිසියම් ශබ්ද හෝ අකුරු හෝ සමූහයක් පිළිවෙළකට අර්ථවත් ව ගැළපීමෙන් සාදා ගනු ලබන භාෂා ඒකකයකි.

අවස්ථාවට උචිත පරිදි, නිරවුල් ව හා නිවැරැදි ව අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට නම් පුළුල් වාක්කෝෂයක් පුද්ගලයෙකු සතු විය යුතු ය. එය භාෂා වෛශාරද්‍යය නමින් හැඳින්වේ. ඊට පද සාධනය හා පද විභාගය පිළිබඳ දැනුම ද ඇතුළත් වේ නම් ඒ විශාරද බව වඩාත් අර්ථපූර්ණ වේ.

පද

පද හෙවත් වචන (වදන්) යනු ඉහත සඳහන් කළ පරිදි පිළිවෙළකට ගැළපුණු ශබ්ද සංයුතියකින් යුත් අර්ථාන්විත ඒකකයකි. සිංහල භාෂාවේ එසේ සැකසුණු පද ප්‍රභේද තුනකි.

1. නාම පද
2. ක්‍රියා පද
3. අව්‍යය පද (නිපාත/උපසර්ග)

මේවා නැවත 1. වරනැගෙන පද හා
2. වර නොනැගෙන පද වශයෙන් වර්ග දෙකකට බෙදා දැක්විය හැක.

වරනැගෙන පද

වරනැගෙන පද වශයෙන් නාමපද හා ක්‍රියා පද දැක්විය හැකි ය. මේ පද දෙවර්ගය ම තැනෙන්නේ ප්‍රකෘතිවලට ප්‍රත්‍යයන් එකතු වීමෙනි. නාම පදයක මූලික ස්වභාවය නාම ප්‍රකෘතිය නමින් හැඳින්වෙන අතර එහි ප්‍රකෘති අර්ථය ලිංගාර්ථය ලෙස දැක්වේ. නාම ප්‍රකෘතියකට ප්‍රත්‍ය එකතු වීමෙන් නාම පද තැනෙන අතර එම නාම පද විවිධාර්ථවත් වන්නේ විභක්ති, ලිංග, වචන, පුරුෂ භේද අනුව වරනැගෙන නිසා ය.

නාම ප්‍රකෘතිය	ප්‍රත්‍යය	නාමපදය
දරු	ආ	දරුවා
දූ	අ	දූරිය
දරු	ඕ	දරුවෝ
දූ	ඕ	දූරියෝ

ක්‍රියා පදයක මූලික ස්වභාවය ධාතු ප්‍රකෘතිය නමින් හැඳින්වෙන අතර එහි ප්‍රකෘති අර්ථය ධාත්වර්ථය ලෙස දැක්වේ. ධාතු ප්‍රකෘතියකට ප්‍රත්‍යයන් එකතු වීමෙන් ක්‍රියා පද තැනේ. ක්‍රියා පද විවිධාර්ථවත් වන්නේ කාල, පුරුෂ, වචන හා කාරක භේද අනුව වරනැගෙන නිසා ය.

ධාතු ප්‍රකෘතිය	ප්‍රත්‍යය	ක්‍රියාපදය
බල	ඉ	බලයි
බල	ති	බලති
බල	එයි	බැලෙයි
බල	එති	බැලෙති
බල	ඊ	බැලී
බල	ඌ	බැලූ

වරනොනැගෙන පද

වරනොනැගෙන පද ලෙස නිපාත හා උපසර්ග දැක්විය හැකි ය. ප්‍රකෘති ස්වභාවය හෝ ප්‍රත්‍ය ස්වභාවය හෝ නොගන්නා නිසා නිපාත හා උපසර්ග වරනොනැගේ. නිපාත පූර්ණ අර්ථ සහිත ස්වාධීන පද විශේෂයකි. එහෙත් නාම පදවලට හා ක්‍රියා පදවලට මුලින් යෙදී ඒවායේ අර්ථයන්ට බලපෑමක් කරන උපසර්ග යනු පද විශේෂයක් නොවෙතැ යි ඇතැම් ව්‍යාකරණඥයෝ දක්වති. (මේ පිළිබඳ වැඩි විස්තර ඉදිරියේදී ඔබට ලැබෙනු ඇත.)

ක්‍රියාකාරකම 1

පහත සඳහන් ස්වර හා ව්‍යඤ්ජන රූපවලින් නිර්මාණය වන පද අදාළ කොටු තුළ ලියන්න.

1. බ් + ඉ + න් + අ + ර් + අ + ම් + අ + ල් + ඊ
2. ප් + ආ + ර් + අ + ද් + ඍ + ශ් + ය් + අ
3. ව් + ඓ + ද් + ය් + ඕ + ප් + අ + ද් + ඒ + ශ් + අ
4. ශ් + ර් + ආ + ව් + අ + ස් + ත් + ඉ
5. ම් + ඖ + ල් + ඉ + ම් + අ + ං + ග් + අ + ල් + ය් + අ

1							
2							
3							
4							
5							

ක්‍රියාකාරකම 2

පහත දැක්වෙන පද සෑදී ඇති ව්‍යඤ්ජන රූපවලට ඇතුළත් ස්වර රූප අදාළ කොටු තුළ ලියන්න.

1. නෛපුණ්‍ය
2. පෞරාණික
3. ප්‍රත්‍යුත්තර
4. ත්‍රෛනිකායික
5. ප්‍රවෘත්ති

න්		ප්		ණ්	ය්					
ප්		ර්		ණ්		ක්				
ප්	ර්		ත්	ය්		ත්	ත්		ර්	
ත්	ර්		න්		ක්		ය්		ක්	
ප්	ර්		ව්		ත්	ත්				

ක්‍රියාකාරකම 3

✿ **පහත දැක්වෙන වරනැගෙන පදවල ඇතුළත් වරනැගීම ප්‍රභේද දක්වමින් වගු සම්පූර්ණ කරන්න.**

		පුරුෂය	වචනය	ලිංගය	විභක්තිය
උදා:	අඟනෝ	ප්‍රථම පුරුෂ	බහු වචන	ස්ත්‍රී ලිංග	ප්‍රථමා විභක්තිය
	1. තරුණයාට				
	2. නගරයෙහි				
	3. අපගේ			-	
	4. නුඹගෙන්			-	
	5. ප්‍රතිඵලය				

		පුරුෂය	වචනය	කාලය	කාරකය
උදා:	දක්නා ලදහු	මධ්‍යම පුරුෂ	බහු වචන	අතීත	කර්ම කාරක
	වපුරති				
	දුවයි				
	කැඳවිණිමු			-	
	ලියන ලදි			-	
	ලබති				

නාම පද

සිංහල භාෂා දිනය යෙදෙන මාර්තු දෙවෙනි ද එනම් අද දින අපට ඉතා සුවිශේෂ දිනයක්. අප පිරිවෙනේ සිංහල භාෂා හා සාහිත්‍ය සංගමය මගින් ඒ නිමිත්තෙන් සංවිධානය කරන ලද ශාස්ත්‍රීය දේශනය සඳහා අපගේ ගෞරවාන්විත ආරාධනය ලැබ මෙහි පැමිණ සිටින දිස්ත්‍රික් පිරිවෙන් ගුරු උපදේශක මහානාම දිසාසේකර මහතා එහි සභාපති වශයෙන් මා ඉතා ගෞරවයෙන් පිළිගන්නවා. දැන් මා ඒ මහතාට ආරාධනා කර සිටිනවා එතුමාගේ දේශනය ඔබ හමුවේ ඉදිරිපත් කරන ලෙස.

අද මාගේ දේශනයේ මාතෘකාව වන්නේ "නාම පද" යන්න යි. අප දන්නවා නාම-පද කියන්නේ කිසියම් පුද්ගලයෙකු සත්ත්වයෙකු, කිසියම් ද්‍රව්‍යයක්, හැඟීමක්, සංකල්පයක් හෝ ස්ථානයක් ප්‍රකාශ කරන පද කියල, කොටින් ම අචේතනික හෝ සචේතනික හෝ සියල්ල හැඳින්වීමට නාම පද යැයි කියන්න පුළුවන්.

මෙහිදී අප හඳුනාගත යුතු යි නාම හා නාම පද කියන්නෙ දෙවර්ගයක් බව, මුලින් ම නාම ගැන කතා කළොත් ඕනෑ ම නාම පදයක් හැදීමට මුල් වන්නේ නාම යි. ඒවාට නාම ප්‍රකෘති, ශබ්ද ප්‍රකෘති කියලත් කියනවා. විවිධ අතට නැමෙන බැවින් නාම ලෙස හඳුන්වනවා. නාම, අර්ථ වශයෙන් විවිධ අතට නැමෙන්නේ විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් එකතු වීමෙනු යි. එසේ විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් එකතු වීමෙන් සෑදෙන පද තමයි නාම පද කියන්නේ. ලේඛනයේ දී හෝ භාෂණයේ දී අපට උපකාරී වෙන්නෙ නාම පදනෙ. ඒ නිසා නාම ප්‍රකෘති පිළිබඳ අප එතරම් සැලකිලිමත් වෙන්නේ නැහැ.

අපි දැන් බලමු නාම පදයක් ගත්තහම ඒකෙ ශබ්ද ප්‍රකෘතිය හොයා ගන්නෙ කොහොමද කියල. කිසියම් නාම පදයක් විභක්ති සමාසයේ යෙදීමෙන් එහෙම නැත්නම් වෙනත් ආකාරයකින් කියතොත් කිසියම් නාමපදයක් විශේෂණ පදයක් ලෙස ඊට ගැළපෙන විශේෂ්‍ය පදයක් සමග එකතු කිරීමෙන් ශබ්ද ප්‍රකෘතිය පහසුවෙන් වෙන් කර ගත හැකි යි. මේ උදාහරණ දෙස බලන්න.

නාම පදය	විභක්ති සමාසය	ශබ්ද ප්‍රකෘතිය
උදල්ල	උදලු මිට	උදලු
තරුණයා	තරුණ පරපුර	තරුණ
කරුණාව	කරුණා නිධාන	කරුණා

මෙසේ හඳුනාගත් නාමවලට තමයි අප විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් එකතු කරල විවිධාර්ථ-වත් නාම පද තනාගන්නෙ.

ශබ්ද ප්‍රකෘතිය	විභක්ති ප්‍රත්‍යය	නාම පදය
උදලු	අ	උදැල්ල
උදලු	එන්	උදල්ලෙන්
උදලු	අට	උදල්ලට
තරුණ	ආ	තරුණයා
තරුණ	අන්	තරුණයන්
තරුණ	ආට	තරුණයාට

මේ විදියට නාම පද විවිධාර්ථ ගන්නා ආකාර හතරක් අපට හඳුනාගත හැකි යි. නාම පද

1. විභක්ති භේදයෙන් යුක්ත වීම
2. ලිංග භේදයෙන් යුක්ත වීම
3. වචන භේදයෙන් යුක්ත වීම හා
4. පුරුෂ භේදයෙන් යුක්ත වීම යි

විභක්ති නව (9) ආකාරයකටත් ඒක වචන හා බහු වචන වශයෙන් දහ අට (18) ආකාරයකටත් ප්‍රභේද වෙනවා. නාම පදවල ලිංග භේදයක් ද දක්නට ලැබෙනවා. ඒ අනුව ලිංග හතර (4)කට නාම පද වෙන් කරන්න පුළුවන්.

1. පුරුෂ ලිංග නාම - මිනිස්, පුත්, පිය, ඇත්
2. ස්ත්‍රී ලිංග නාම - ගැහැනු, දූ, මව්, ඇතිනි
3. නපුංසක ලිංග නාම - ගස්, ගල්, කඳු, පොත්

4. සාධාරණ ලිංග හෙවත් අලිංගික නාම - ළමා, ද්‍රෝහි, ඤාති, කම්කරු, ආගන්තුක, සත්, අසල්වැසි

වචන භේදය අනුව ඒක වචන හා බහු වචන වශයෙන් නාම පද වරනැගෙන අයුරු ඔබට පැහැදිලි ඇති. පුරුෂභේදය අනුව ද නාම පද වර්ග තුනකට බෙදෙනවා.

ප්‍රථම පුරුෂ හෙවත් අන්‍යකාරක නාම - ඔහු, ඈ, ඔවුහු
මධ්‍යම පුරුෂ හෙවත් ත ශබ්දකාරක නාම - තෝ, තී, තෙපි, තොපි
උත්තම පුරුෂ හෙවත් ම ශබ්දකාරක නාම - මම, අපි

මේ ආකාරයේ ප්‍රධාන ප්‍රභේද හැරුණු විට නාම පදවල තවත් වර්ගීකරණ තියෙනවා. එකක් තමයි

ප්‍රාණවාචී හා අප්‍රාණවාචී නාම පද

ප්‍රාණවාචී නාම පද ලෙස සියලු පණ ඇති සත්ත්ව හා පුද්ගල ශබ්ද ද අප්‍රාණවාචී නාම පද ලෙස පණ නැති සියලු ද්‍රව්‍යමය දේවල් හා සංකල්ප ආදිය ද අයත් වෙනවා. මේවා සචේතනික හා අචේතනික නාම පද ලෙස ද හඳුන්වනවා. තවත් ප්‍රභේදයක් තමයි

මූල නාම හා සංග්‍රහ නාම

මේ වර්ග දෙකින් මූල නාම සිද්ධ නාම, ලෙසත් හැඳින්වෙනවා. ශබ්ද ප්‍රකෘතියට විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් එකතු වී සෑදෙන මූලික නාම පද ඊට අයත් වෙනවා. උදාහරණ විදියට

ශබ්ද ප්‍රකෘතිය	විභක්ති ප්‍රත්‍යය	මූලනාම පදය
ගම්	අ	ගම
පිය	ආ	පියා
බුද්ධි	අ	බුද්ධිය
චන්ද්‍ර	ආ	චන්ද්‍රයා

මේවා විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් පමණක් එකතුවීමෙන් සෑදෙන නාම පද යි. සිද්ධ නාම පද හෙවත් මූල නාම පද ලෙස හඳුන්වන්නේ ඒ නිසා ය.

සංග්‍රහ නාම කියන්නෙ නාම ප්‍රකෘතියටත් විභක්ති ප්‍රත්‍යයටත් අතර වෙනත් ප්‍රත්‍යයන් යෙදී සෑදෙන නාම යි. විශේෂයෙන් තද්ධිත ප්‍රත්‍යයන් යෙදී මෙසේ සංග්‍රහ නාම සකස් වෙනවා. බලන්න මේ නිදසුන් දෙස,

ශබ්ද ප්‍රකෘතිය	තද්ධිත ප්‍රත්‍යය	සාධ්‍ය නාමය	විභක්ති ප්‍රත්‍යය	සාධ්‍ය නාමපදය
ගම්	ඉ	ගැමි	ආ	ගැමියා
පිය	ආණ	පියාණ	ඕ	පියාණෝ
බුද්ධි	මත්	බුද්ධිමත්	ආ	බුද්ධිමතා
චන්ද්‍ර	ඉකා	චන්ද්‍රිකා	අ	චන්ද්‍රිකාව

භින්න නාම හා අභින්න නාම

මේ නාම පද පිළිබඳ තවත් ප්‍රභේදයක්, භින්න නාම කියන්නෙ අචේතනික හා සචේතනික නාම එක එකක් සඳහා වෙන් වූ අර්ථ ඇති නාම යි. ප්‍රථම පුරුෂයට ඇතුළත් සර්ව නාම නොවන නාමත් නාම නාම වර්ගයට ඇතුළත් නාමත් සමාස, තද්ධිත, කෘදන්ත යන සියලු නාමත් භින්න නාම ලෙස හැඳින්වෙනවා. අභින්න නාම කියන්නෙ පුරුෂත්‍රයේ යෙදෙන සර්වනාමත් උස්, මිටි, තරුණ, මහලු, සුදු, රතු ආදි විශේෂණ නාමත් කියන දෙවර්ගය යි.

සිංහල භාෂාවේ තියෙන සියලු ම නාම නැවත මේ විදියට වර්ග පහ (5)කට බෙදා දක්වන්න පුළුවන්.

1. නාම නාම
2. සර්ව නාම
3. සමාස නාම
4. තද්ධිත නාම
5. කෘදන්ත නාම

මේවායින් අපේ මාතෘකාවට අදාළ වූ නාම නාම ගැන පමණක් මා මෙහිදී ඔබට හඳුන්වා දෙන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා. නාම නාමත් නැවත වර්ග පහකට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

1. ජාති නාම
2. ද්‍රව්‍ය නාම
3. ගුණ නාම
4. ක්‍රියා නාම
5. සංඥා නාම

මේවා පිළිබඳ මීට ඉහත ශ්‍රේණිවලදී ඔබ අධ්‍යයනය කරන්න ඇතැ යි සිතනවා.

මා මෙතෙක් වේලා විස්තර කළ කරුණු අනුව නාම පද යන්න හා එහි ප්‍රභේද පිළිබඳ හොඳ වැටහීමක් ඔබට ලැබෙන්න ඇති කියල හිතනවා. මගේ දේශනයට සවන් දුන් ඔබ සියලු දෙනාට ම එම වර්ගීකරණයන් පහසුවෙන් තේරුම් ගන්න පුළුවන් රූප සටහනක් මා දැන් ඉදිරිපත් කරනවා.

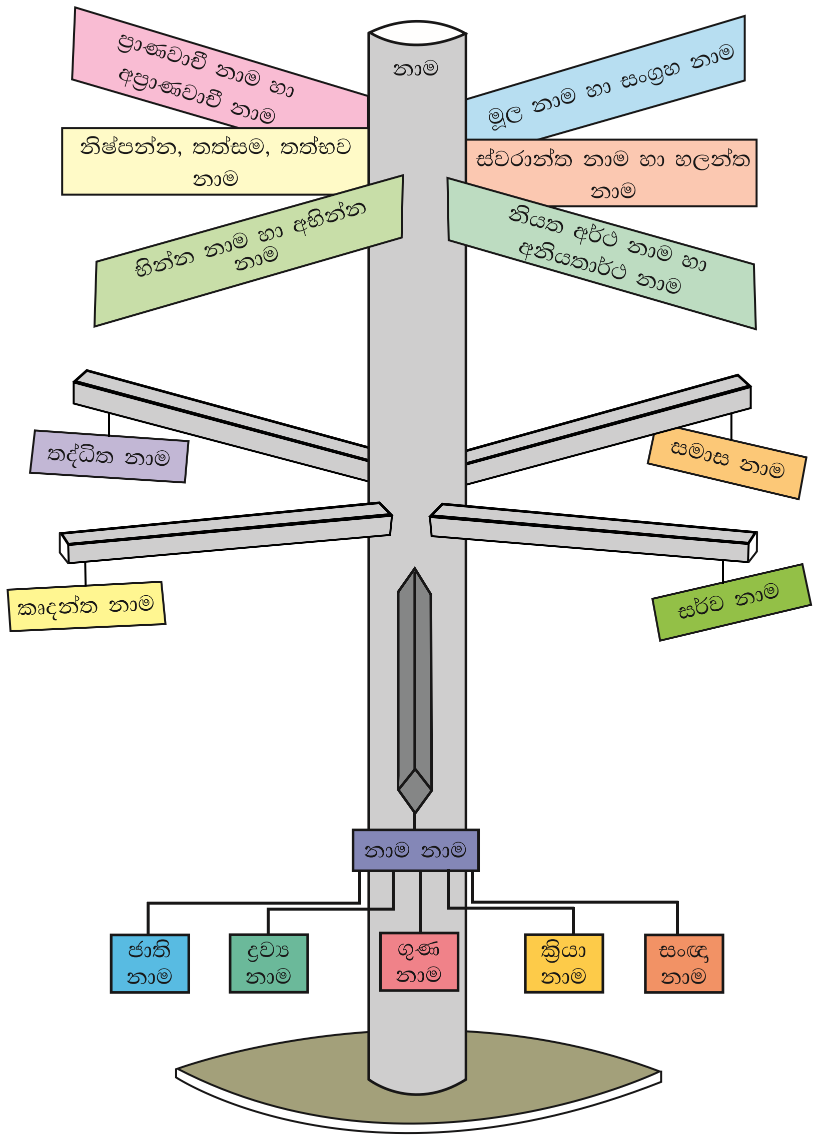

මගේ දේශනය සම්බන්ධයෙන් කිසියම් ගැටලු සහගත දෙයක් තියෙනවා නම් ඒ පිළිබඳව ප්‍රශ්න කිරීමට දැන් මා අවස්ථාව ලබා දෙනවා. දේශනයට සවන් දුන් සියලු දෙනාට ම තෙරුවන් සරණ යි.

ක්‍රියාකාරකම 4

- පහත සඳහන් රූප සටහනේ දැක්වෙන නාම වර්ග සඳහා නිදසුන් නාම 1 බැගින් එල්ලෙන ඵලකයේ ලියන්න.

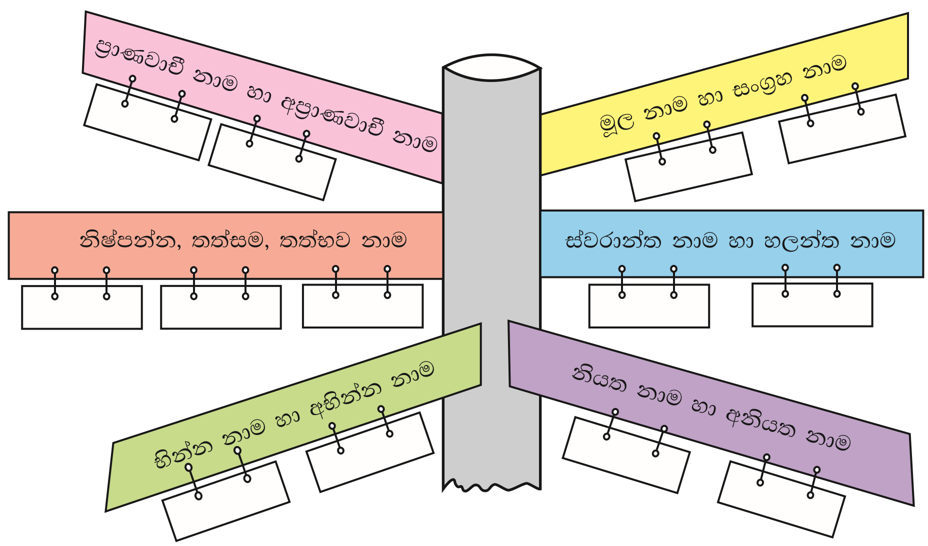

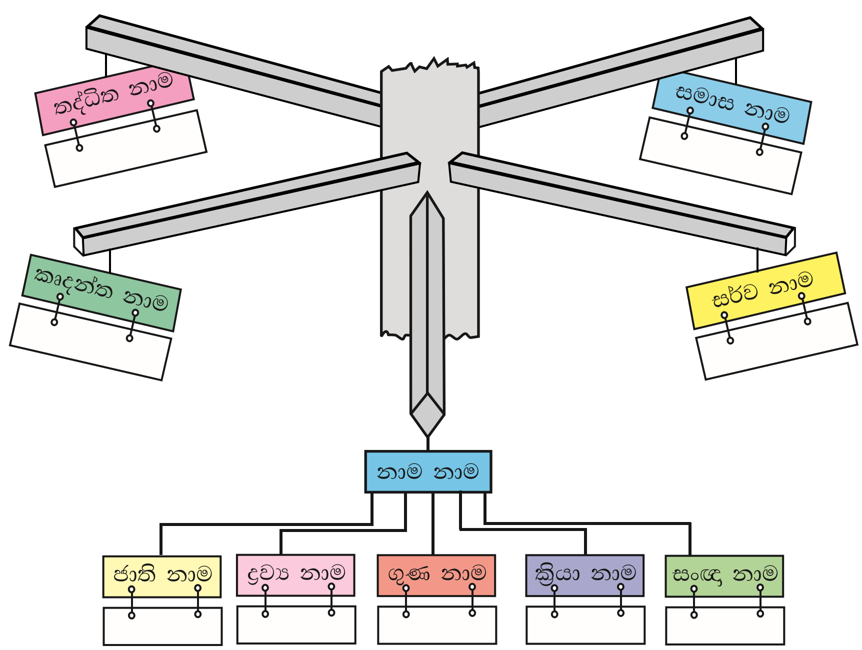

ක්‍රියාකාරකම 5

i. දේශකයාගෙන් ඇසීම සඳහා දේශනයට අදාළ මාතෘකාව ඇසුරින් ප්‍රශ්න පහක් ගොඩනගන්න.

ii. ඒ ප්‍රශ්න සඳහා ලැබෙතැ යි අපේක්ෂා කළ හැකි පිළිතුරු ලියන්න.

ක්‍රියාකාරකම 6

- **පහත දක්වා ඇති නාම පද විශේෂණ වන සේ ගැළපෙන විශේෂ්‍ය පද සමග එක් කොට ඒවායේ නාම ප්‍රකෘති ලියන්න.**

	නාමපදය	විශේෂණ විශේෂ්‍ය පද	නාම ප්‍රකෘතිය
උදා:	සිංහයා	සිංහ පෝතකයා	සිංහ
	පහනින්		
	දවස		
	කිරෙන්		
	කැටපතෙහි		
	කාන්තාවෝ		
	බැංකුව		
	ගොවියෝ		
	ශිෂ්‍යයින්		
	දෙවියන්ට		
	පොත්		

ක්‍රියාකාරකම 7

❀ දී ඇති නාම ප්‍රකෘතිවලට ඔබ කැමැති විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් යොදා නාම පද සාදන්න.

	ශබ්ද ප්‍රකෘතිය	විභක්ති ප්‍රත්‍යය	නාමපදය
උදා:	අක්ෂර	එන්	අක්ෂරයෙන්
	අශ්ව		
	ලේඛිකා		
	ලිපිකරු		
	සෙබළ		
	මිතුරු		
	භික්ෂු		
	අඟන		
	පුටු		
	සිවුරු		
	ගිරා		
	බුලත්		

ක්‍රියාකාරකම 8

ගසට කෙටුම ගස මුල පැයුමෙන් දූනේ
මිනිහා නොමිනිහා යන කඩිසරෙන් දූනේ
අමුතු බත් දීම අත ඇල්ලුමෙන් දූනේ
හානා හීය පානා අඬහැරෙන් දූනේ

1. ඉහත කවියේ දක්වෙන නාම පද උපුටා දක්වන්න.
2. ඒවායේ ශබ්ද ප්‍රකෘති සොයා ස්වරාන්ත, හලන්ත වශයෙන් වෙන් කරන්න.
3. ජාති, ද්‍රව්‍ය, ගුණ, ක්‍රියා නාමවලට උදාහරණය බැගින් කවියෙන් උපුටා දක්වන්න.

ලිංග භේදය

"සකුසත් අනුසරෙන් - ඇත ද සදනට ලිඟු බේ
නොපැනේ වහර වෙසෙසෙක් - පුම ඉතිරි ලිඟු දෙක විනා"

යනුවෙන් සිදත් සඟරාවෙහි, සංස්කෘත භාෂාවට අනුව ශබ්දවලට ලිංග භේදය ඇතත් පුරුෂ ලිංග හා ස්ත්‍රී ලිංග දෙක හැර වෙනත් ව්‍යවහාරයේ විශේෂයක් විද්‍යමාන නොවේ යැ යි දක්වෙතත් භාවිත සිංහලයෙහි ප්‍රධාන ලිංග තුනක් පැහැදිලිව ම දක්නට ලැබේ.

1. පුරුෂ ලිංග
2. ස්ත්‍රී ලිංග
3. නපුංසක ලිංග

ඒ හැර විශේෂ ලිංගාර්ථයක් නොයෙදෙන ඉහත කී ලිඟු තුනට ම හෝ ස්ත්‍රී ලිංග, පුරුෂ ලිංග දෙකට ම හෝ පොදු නාම පද ද තිබේ. ඒවා අලිංගික හෙවත් සාධාරණ ලිංග ලෙස හැඳින්විය හැකි යි. ඒ අනුව සිංහල භාෂාවේ ලිංග හතරක් (4) හඳුනා ගත හැකි යි.

1. පුරුෂ ලිංග - සචේතනික පුරුෂවාචී නාම පද
   උදා - මිනිසා, කොලුවා, ඇතා, කුරුල්ලා
2. ස්ත්‍රී ලිංග - සචේතනික ස්ත්‍රීවාචී නාම පද
   උදා - ගැහැනිය, කෙල්ල, ඇතින්න, කිරිල්ලී
3. නපුංසක ලිංග - සියලු අචේතනික නාම පද
   උදා - ගස, කන්ද, පොත, පෑන, මේසය
4. සාධාරණ ලිංග - i. විශේෂණ පද
   උදා - උස්, මිටි, රතු, සුදු, වියළි, සුමුදු

   ii. ලිංග දෙකට ම පොදු නාම පද
   උදා - ළමයා, ඤාතියා, රෝගියා, ලෙඩා, කලත්‍රයා, පුද්ගලයා, සතා, ප්‍රාණියා, මගියා, පක්ෂියා

   iii. සර්ව නාම පද
   උදා - නුඹ, ඔබ, තෙපි, ඔවුහු, මම, අපි

ලිංග භේදයේ විශේෂතා

i. මේ හැර ස්ත්‍රී ලිංගයට හෝ පුරුෂ ලිංගයට හෝ අනන්‍ය වූ නාම පද විශේෂයක් ද ව්‍යවහාරයෙහි පවතී. ඒවා ඒක ලිංගික වන අතර ඇතැම් පද ස්ත්‍රීවාචී හෝ පුරුෂවාචී හෝ පදයක් එකතු කොට ස්ත්‍රී ලිංග හෝ පුරුෂ ලිංග හෝ බවට පත් කර ගත හැකි වුවත් ඇතැම් පද එසේ වෙනස් කර ගත නොහැකි ය.

පුරුෂ ලිංගාර්ථයට ම අනන්‍ය වූ නාම පද

බුදුරජ, හාමුදුරුවෝ, බෝධිසත්ත්වයෝ, කරනවැමියා, කම්කරුවා, ආගන්තුකයා, වඩුවා, පණ්ඩිතයා, භටයා, සර්පයා, පණුවා, අනංගයා, පුරෝහිතයා, බ්‍රහ්මයා, අරක්කැමියා, ද්‍රෝහියා, සත්පුරුෂයා, අන්ධයා, මදුරුවා, වේයා, නියමුවා, නාවිකයා

ස්ත්‍රී ලිංගාර්ථයට ම අනන්‍ය වූ නාම පද

මාගම, වෛශ්‍යාව, ගණිකාව, වැන්දඹුව, වින්නඹුව, බවලතා, වනිතාව, කන්‍යාව. සිරිකත

ii. ඇතැම් නපුංසක ලිංග නාම පද අචේතනික වුවත් සචේතනික පද සේ ව්‍යවහාර කෙරේ. එහෙත් ඒවා අචේතනික නාම සේ සලකා වාක්‍ය නිර්මාණයේදී උක්තාඛ්‍යාත රීති අනුගමනය කෙරේ.

චන්ද්‍රයා, ග්‍රහයා, සූර්යයා, පඹයා, බෝනික්කා, බට්ටා, ගිනිකඳයා, ඉබ්බා (අගුල), කාලයා (කාලයාගේ ඇවෑමෙන්), ධර්මයා (ස්වභාවධර්මයා), පාත්‍රවර්ගයා (චරිත), හේමලයා, ඉපියා

iii. ඇතැම් නපුංසක ලිංග (අචේතනික) නාම පද සඳහා වහන්සේ, තෙමේ, තොමෝ, තුමූ වැනි නාම පද හෝ 'ඕ' 'හු' වැනි විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් හෝ යොදා ස්ත්‍රී ලිංග හෝ පුරුෂ ලිංග හෝ නාම පද සේ භාවිත කෙරේ. එවිට ඒවා පුරුෂ ලිංග හෝ ස්ත්‍රී ලිංග හෝ සචේතනික නාම පද සේ සලකා උක්තාඛ්‍යාත රීතිවලට අනුගත කෙරේ.

පිරුවානා පොත් වහන්සේ, බෝධීන් වහන්සේ, සභා තොමෝ, නදීහු තුමූ, මේසය තෙමේ, වෘක්ෂයෝ, රීතීහු, බෙරහු

ස්ත්‍රී ලිංග පද සාධනය

සිංහල භාෂාවේ ලිංගභේදය යන මාතෘකාව යටතේ විශේෂයෙන් හැදෑරිය යුත්තේ ස්ත්‍රී ලිංග පද සාධනය පිළිබඳව ය. පද සිද්ධ ක්‍රමය අනුව ස්ත්‍රී ලිංග නාම වර්ග දෙකකි.

1. සිද්ධ නාම
2. සාධ්‍ය නාම

1. සිද්ධ නාම

මේවා ප්‍රකෘති නාම හෙවත් මූල නාම ලෙස ද හැඳින්වේ. පුරුෂ ලිංග නාම ප්‍රකෘතියට කිසිදු සම්බන්ධයක් නැති වෙන ම නාම විශේෂයක් ලෙස සිද්ධ නාම දැක්විය හැක.

පුරුෂ ලිංග නාම	ස්ත්‍රී ලිංග නාම
මිනිස්	ගැහැනු
පිය	මව්
මාමා (මයිල්)	නැන්දා (නැඳි)
තාත්තා	අම්මා
පුත්	දූ
මල්ලී	නංගී
බෑණා	ලේලි
සැමි	අඹු
පුරුෂ	ස්ත්‍රී
සීයා	ආච්චි
මස්සිනා	නෑනා
අයියා	අක්කා
මොනර	සෙබඩ
අශ්ව	වෙළඹ
බාප්පා	පුංචි අම්මා
රාලහාමි	ළමා එතනී/ ළමා තැනී

2. සාධ්‍ය නාම

එනම් පුරුෂ ලිංගාර්ථ ශබ්ද ප්‍රකෘති ඇසුරින් සාදා ගනු ලබන නාම යි. එසේ සාදා ගනු ලබන ක්‍රම හතරකි.

1. ස්වර විපර්යාසය
2. ස්ත්‍රී ලිංගාර්ථ ප්‍රත්‍ය යෝගය
3. ප්‍රකෘතියට පරව ස්ත්‍රීවාචී පදයක් යෙදීම
4. අලිංගික ශබ්දවලට පූර්වයෙන් ස්ත්‍රීවාචී පදයක් යෙදීම

1. ස්වර විපර්යාසය (අනම්‍යකරණය)

පුරුෂවාචී ප්‍රකෘතියේ ඇති ස්වර විවිධාකාරයෙන් වෙනස් වීමට භාජනය වී ස්ත්‍රී ලිංග නාම සෑදේ. ඒවා මීට ඉහත දක්වන ලද ස්ත්‍රීවාචී සිද්ධ නාම මෙන් නොව සාධ්‍ය නාම ය. එනම් තද්ධිත නාම ය. ස්වර විපර්යාසය සිදු වන ක්‍රම :

සොර	සෙර
මොනර	මෙනෙර
මහණ	මෙහෙණ
මනවු	මෙනෙවි
බලු	බැලි
වඳුරු	වැඳිරි
බමුණු	බැමිණි
නාම්බා	නෑම්බි
උකුණු	ඉකිණි
උකුසු	ඉකිසි
කොවුලු	කෙවිලි
ගොපලු	ගෙපලි

2. ස්ත්‍රී ප්‍රත්‍ය යෝගය

පුරුෂ ලිංග නාම ප්‍රකෘතියට ඉ, ඊ, ඉනි, නි, ආ, ඉකා ඉච්චි, ඉස්සි, ඉක්කි ප්‍රත්‍යයන් යෙදේ.

'ඉ' ස්වරය (පූර්වස්වර ලෝප විධියෙන්)

කුමර + ඉ = කුමරි
තරුණ + ඉ = තරුණි

(ච් ආගම සන්ධි විධියෙන්)

සිත්තර + ඉ = සිත්තරාචි
ගොළු + ඉ = ගොළුවි

(ද්විත්වරූප විධියෙන්)

මැසි + ඉ = මැස්සි
වැදි + ඉ = වැද්දි

'ඊ' ප්‍රත්‍යය (පූර්ව ස්වර ලෝපයෙන්)

මිතුරු + ඊ = මිතුරී
කුමර + ඊ = කුමරී

'ඉනි' ප්‍රත්‍යය (ස්වරාරෝහණයෙන්)

වලස් + ඉනි = වැලසිනි / වැලහිනි
යක් + ඉනි = යකිනි

'නි' ප්‍රත්‍යය

පති + නි = පතිනි
ඇමති + නි = ඇමතිනි

'ආ' ප්‍රත්‍යය (පූර්ව ස්වර ලෝපයෙන්)

කෝකිල + ආ = කෝකිලා
රසික + ආ = රසිකා

'ඉකා' ප්‍රත්‍යය (පූර්ව ස්වර ලෝපයෙන්)

රස + ඉකා = රසිකා
මානව + ඉකා = මානවිකා

'ඉච්චි' ප්‍රත්‍යය (පූර්ව ස්වර ලෝපයෙන්)

එළු + ඉච්චි = එළිච්චි
නාකි + ඉච්චි = නාකිච්චි

'ඉස්සි' ප්‍රත්‍යය (පූර්ව ස්වර ලෝපයෙන්)

ළමා + ඉස්සි = ළමිස්සි
ගැට + ඉස්සි = ගැටිස්සි

'ඉක්කි' ප්‍රත්‍යය

පැටි + ඉක්කි = පැටික්කි
චූටි + ඉක්කි = චූටික්කි

3. පුරුෂ වාචී ප්‍රකෘතියකට පරව ස්ත්‍රීවාචී පදයක් යෙදීම.

එහිදී යෙදෙන උපකාරක පද ලෙස ධේනුව, දෙන, ලිය, දුව, දූ, අඟන, දේවි, ඇත්ති ආදිය යෙදේ.

සිංහ + ධේනුව = සිංහධේනුව
කොටි + දෙන = කොටිදෙන
දෙව් + ලිය = දෙව්ලිය
සිටු + දුව = සිටුදුව
දෙව් + දූ = දෙව්දූ
මර + අඟන = මරඟන
සිටු + දේවි = සිටුදේවී
මුව + ඇත්තී = මුවැත්තී

4. **අලිංගික (සාධාරණ ලිංග) ශබ්දවලට පූර්වයෙන් ස්ත්‍රීවාචී පදයක් යෙදීම**

ගැහැනු ළමයි
කාන්තා රෝගීන්
කෙලි පැටියා

මෙතෙක් විස්තර කරන ලද්දේ නාම ප්‍රකෘතිවලට ප්‍රත්‍යයන් යෙදී සෑදෙන ස්ත්‍රී ලිංග පදයන් ය.

ක්‍රියාකාරකම 9

- **“අ” වෘත්තයේ ඇති නාම ප්‍රකෘති, “ආ” වෘත්තයේ ඇති ගැළපෙන ප්‍රත්‍යයන් හා එක්කොට ස්ත්‍රී ලිංග නාම තනන්න.**

“අ”
නපුරු
මැකි, තෙමනු, බකුසු,
මවනු, මන්ත්‍රී, දක්ෂ
ආර්ය, යක්ෂ, පුරපති,
නාඹු, කටුසු, ආචාර
සප්, විලාස, ප්‍රිය,
බාල

“ආ”
ඉනි, ආ, ඉනි
ඉකා, ඉ, ඉ
නි, ඉනි, නි
ආ, ඊ, ඉනි, ඉකා
ඉ, ඊ, ඉ, ඉ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....
16. ....
17. ....

ක්‍රියාකාරකම 10

❀ **පහත සඳහන් පුරුෂ ලිංග නාමපද සඳහා ස්ත්‍රී ලිංග නාම පද ලියන්න.**

පුරුෂ ලිංග නාම පද	ස්ත්‍රී ලිංග නාම පද
1. තෙරණුවෝ	1. ....
2. සංගීතවේදියා	2. ....
3. එකෙක්	3. ....
4. කරන්නා	4. ....
5. භික්ෂුව	5. ....
6. මස්සිනා	6. ....
7. බෑනා	7. ....
8. සභාපති	8. ....
9. ශ්‍රාවකයා	9. ....
10. රාක්ෂසයා	10. ....
11. වහලා	11. ....
12. අශ්වයා	12. ....
13. ගොවියා	13. ....
14. මහණ	14. ....
15. ස්වාමියා	15. ....

සර්ව නාම

සියල්ලන්ට ම හෝ සියල්ලට ම හෝ පොදුවේ යෙදිය හැකි නාම සර්ව නාම ලෙසින් හැඳින්වේ. නාම පදයක් වෙනුවට යෙදිය හැකි නාම ලෙසින් ද සර්ව නාම හඳුන්වනු ලැබේ. සියලු සර්ව නාම වර්ග තුනකට බෙදේ.

1. ප්‍රථම පුරුෂ හෙවත් අන්‍යකාරක සර්ව නාම
   හේ, ඔහු, ඈ, ඕ, ඔවුහු, එය, ඒවා, උන් වහන්සේ
2. මධ්‍යම පුරුෂ හෙවත් ත ශබ්දකාරක සර්ව නාම
   තෝ, තී, තෙපි, තොපි, ඔබ, නුඹ, නුඹලා, තමුන්නාන්සේ, ඔබ වහන්සේ
3. උත්තම පුරුෂ හෙවත් ම ශබ්දකාරක සර්ව නාම
   මම, අපි

සර්ව නාම වරනැඟීම

ප්‍රථම පුරුෂ සර්ව නාම ලිංගත්‍රයෙහි වරනැගෙන අයුරු

පුරුෂ ලිංගයෙහි	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථමා	හේ, හෙතෙම, ඔහු	ඔවුහු/ ඔවුහු තුමූ
කර්ම	ඔහු	ඔවුන්
කර්තෘ	ඔහු විසින්	ඔවුන් විසින්
කරණ	ඔහු (කරණ කොට)	ඔවුන් (කරණ කොට)
සම්ප්‍රදාන	ඔහුට	ඔවුන්ට
අවධි	ඔහුගෙන්	ඔවුන්ගෙන්
සම්බන්ධ	ඔහුගේ	ඔවුන්ගේ
ආධාර	ඔහු කෙරෙහි	ඔවුන් කෙරෙහි

සර්ව නාම ආලපන විභක්තියෙහි වරනොනැගේ. එසේ ම සර්ව නාමවල ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචන විභක්ති රූප, ස්ත්‍රී ලිංග හා පුරුෂ ලිංග දෙකට ම පොදු ය.

ස්ත්‍රී ලිංගයෙහි

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථමා	ඇ, ඕ, ඕ තොමෝ	ඔවුහු /ඔවුහුතුමූ
කර්ම	ඇය	ඔවුන්
කර්තෘ	ඇය විසින්	ඔවුන් විසින්
කරණ	ඇය (කරණ කොට)	ඔවුන් (කරණ කොට)
සම්ප්‍රදාන	ඇයට	ඔවුන්ට
අවධි	ඇයගෙන්	ඔවුන්ගෙන්
සම්බන්ධ	ඇයගේ	ඔවුන්ගේ
ආධාර	ඇය කෙරෙහි	ඔවුන් කෙරෙහි

නපුංසක ලිංගයෙහි

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථමා	එය / මෙය	ඒවා / මේවා
කර්ම	එය / මෙය	ඒවා / මේවා
කර්තෘ	එයින් / මෙයින්	ඒවායින් / මේවායින්
කරණ	එයින් / මෙයින්	ඒවායින් / මේවායින්
සම්ප්‍රදාන	එයට / ඊට / මෙයට මීට	ඒවාට / මේවාට
අවධි	එයින් / ඉන් / මෙයින් / මින්	ඒවායින් /මේවායින්
සම්බන්ධ	එහි / මෙහි	ඒවායෙහි / මේවායෙහි
ආධාර	එහි / මෙහි	ඒවායෙහි / මේවායෙහි

මධ්‍යම පුරුෂ

මධ්‍යම පුරුෂයෙහි ද පුරුෂ ලිංගයෙහි හා ස්ත්‍රී ලිංගයෙහි බහු වචන රූප සමාන වේ.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථමා	ඔබ/ නුඹ/ තෝ/ තී	ඔබලා/ නුඹලා/ තෙපි/ තොපි
කර්ම	ඔබ/ නුඹ/ තා/ තී	ඔබලා/ නුඹලා/ තොප
කර්තෘ	ඔබ විසින්/ නුඹ විසින් තා විසින්/ තී විසින්	ඔබලා විසින්/ නුඹලා විසින්/ තොප විසින්
කරණ	ඔබ/ නුඹ (කරණ කොට) තා/ තී (කරණ කොට)	ඔබලා/නුඹලා (කරණ කොට) (තොප කරණ කොට)
සම්ප්‍රදාන	ඔබට/ නුඹට තට/ තිට	ඔබලාට/ නුඹලාට තොපට
අවධි	ඔබගෙන්/ නුඹගෙන් තාගෙන්/ තීගෙන්/ තිගෙන්	ඔබලාගෙන්/ නුඹලාගෙන් තොපගෙන්
සම්බන්ධ	ඔබගේ/ නුඹගේ/ තාගේ/ තගේ/ තීගේ/ තිගේ	ඔබලාගේ/ නුඹලාගේ/ තොපගේ
ආධාර	ඔබ කෙරෙහි/ නුඹ කෙරෙහි/ තා කෙරෙහි/ තී කෙරෙහි	ඔබලා කෙරෙහි/ නුඹලා කෙරෙහි/ තොප කෙරෙහි

උත්තම පුරුෂ

	ඒක වචන	**බහු වචන**
ප්‍රථමා	මම	අපි
කර්ම	මා	අප
කර්තෘ	මා විසින් / මවිසින්	අප විසින්
කරණ	මා (කරණ කොට)	අප (කරණ කොට)
සම්ප්‍රදාන	මට	අපට
අවධි	මගෙන් / මා ගෙන්	අපගෙන් / අපෙන්
සම්බන්ධ	මගේ / මාගේ	අපගේ / අපේ
ආධාර	මා කෙරෙහි	අප කෙරෙහි

ප්‍රථම පුරුෂ ප්‍රථමා විභක්තියෙහි ඒකවචන, තෙමේ, තොමෝ යන පදවල ස්ත්‍රී ලිංග පුරුෂ ලිංග දෙකටම පොදු බහු වචනාර්ථය තුමූ යන්න යි.

උදා - ඒක වචන මානවක තෙමේ නුවරට සැපත් විය.
මානවිකා තොමෝ උයනට යයි.

බහු වචන මානවකයෝ තුමූ නුවරට සැපත් වූහ.
මානවිකාවෝ තුමූ උයනට යති.

තොමෝ යනු ගෞරවාර්ථ බහු වචන පදයක් ලෙස ඇතැම් ශිෂ්‍යයන් තුළ වැරැදි අවබෝධයක් ඇත. තොමෝ යනු තෙමේ යන්න මෙන් ම ඒක වචන පදයකි. එහෙයින් ඊට අනුරූප ව යෙදෙන ආඛ්‍යාතය ඒක වචන වේ. එහෙත් ස්ත්‍රී ලිංග අතීත කාල ශුද්ධ ආඛ්‍යාතය බහු වචනයෙන් තැබීමේ පැරණි රීතිය අනුව ඊට අනුරූප ආඛ්‍යාතය බහුවචනයෙන් තිබිය හැකි ය.

බිසව් තොමෝ පුත් රුවනක් වැදූහ.
දියණි තොමෝ සතුට ප්‍රකාශ කළහ.
සභා තොමෝ සතුටින් විසිර ගියහ.

එහෙත් වර්තමානයේ මෙම රීතිය භාවිත නොවේ.

සර්ව නාම වර්ගීකරණය

1. පුරුෂාර්ථ සර්ව නාම හෙවත් පෞරුෂවාචී සර්ව නාම

අන්‍ය පුද්ගලයන් හෝ වස්තූන් හෝ සම්බන්ධයෙන් යෙදෙන සර්ව නාම ප්‍රථම පුරුෂ (අන්‍යකාරක හෙවත් එ ශබ්දකාරක) සර්ව නාම ලෙස හැඳින්වේ.

ප්‍රථම පුරුෂ සර්වනාම

ඒකවචන	**බහු වචන**
හේ/ හෙතෙම/ ඔහු	ඔවුහු
ඈ/ ඕ/ ඕ තොමෝ	
එය	ඒවා
මෙය	මේවා

ඇමතුම් කරන පුද්ගලයා හෝ පුද්ගලයන් හෝ හැඳින්වෙන සර්ව නාම මධ්‍යම පුරුෂ (ත ශබ්දකාරක) සර්ව නාම යි.

මධ්‍යම පුරුෂ

ඒක වචන	බහු වචන
තෝ/ තී	තෙපි/ තොපි
තා	තොප
උඹ/ නුඹ/ ඔබ	උඹලා/ නුඹලා/ ඔබලා
යුෂ්මතා/ යුෂ්මතී	යුෂ්මත්හ/ යුෂ්මතුන්
ඔබ වහන්සේ	ඔබ වහන්සේ(ලා)
තමුන්නාන්සේ	තමුන්නාන්සේ(ලා)

පැරණි ව්‍යවහාරයේ ඔබ/ ඔබ වහන්සේ/ තමුන්නාන්සේ/ යන්න බහු වචනාර්ථව යෙදුණ ද වර්තමාන ව්‍යවහාරයේ ඒ සඳහා "ලා" ප්‍රත්‍යය යොදා බහු වචන රූප ගැන්වෙයි.

උත්තම පුරුෂ සර්වනාම

තමා පිළිබඳ දැක්වෙන සර්ව නාම උත්තම පුරුෂ (ම ශබ්දකාරක) සර්ව නාම ලෙස හැඳින්වේ.

ඒක වචන	බහු වචන
මම	අපි

2. නිර්දේශාර්ථ සර්ව නාම හෙවත් සූචක සර්ව නාම

යමක් පෙන්නුම් කිරීම සඳහා යෙදෙන සර්ව නාම මෙනමින් හැඳින්වේ. කලින් සඳහන් කළ පුද්ගලයෙකු හෝ දෙයක් නැවත පෙන්වා දීම සඳහා මෙම සර්ව නාම යෙදේ.

පුරුෂ ලිංගයෙහි හේ, ඒ, මේ
ස්ත්‍රී ලිංගයෙහි ඈ, ඕ, මෝ
නපුංසක ලිංගයෙහි ඒ/එය, මේ/ මෙය

මේ හැර පොදුවේ තෙල, අර, ඔය යන සර්ව නාම ලිංගත්‍රයෙහි ම යෙදේ.

3. ප්‍රශ්නාර්ථ සර්ව නාම

ප්‍රශ්න කිරීම සඳහා යොදා ගැනෙන මෙම සර්ව නාම පුද්ගලයන් හා වස්තූන් සම්බන්ධයෙන් භාවිත වේ.

කවුද?
කුමක් ද?
කිමෙක් ද?
මොකාද?/ මොකී ද?/ මොකද්ද?/ මොකෙද්ද?

සමූහයකින් එකක් හෝ එකෙකු හෝ වෙන් කර දැක්වීම සඳහා (නිර්ධාරණාර්ථයෙහි) යෙදෙන ප්‍රශ්න කිරීම් වෙනුවෙන්,

කවරේ ද?
කවර?
කෝක ද?
කෝකා ද?
කෝකි ද?

සංඛ්‍යා සම්බන්ධ ප්‍රශ්න කිරීම් වෙනුවෙන්

කී දෙනා ද?, කීයද?

ප්‍රමාණාත්මක බව දැක්වීම සඳහා කො, කෙ යන සර්ව නාම ශබ්ද ප්‍රමාණවාචී නිපාත පද සමග යෙදී ප්‍රශ්නාර්ථය සකස් වේ.

කොපමණ ද?, කොතරම් ද?, කොච්චර ද?, කෙවිතර ද?

4. අනියතාර්ථ සර්ව නාම

අවිනිශ්චිත භාවය දැක්වීම සඳහා මෙම සර්ව නාම යෙදේ.

කිසි, ඇතැම්, සමහර, අය, යම්, එක, මොක, කවර වැනි පද සමග එක් හෝ අක් ප්‍රත්‍යය යෙදී අනියතාර්ථ සර්වනාම සෑදේ.

කිසිවෙක්, ඇතැමෙක්, සමහරෙක්, සමහරක්, යමෙක්, යමක්, එකෙක්, මොකෙක්, මොකක්, කවරෙක්, කවරක්

5. ස්වාර්ථ සර්ව නාම

"තමා" යන අර්ථය හැඟවෙන සර්ව නාම මෙනමින් දැක්වේ. 'තම' යන ශබ්ද ප්‍රකෘතියෙන් පුරුෂ ලිංගයෙහි "තෙමේ" යන්න ද ස්ත්‍රී ලිංගයෙහි "තොමෝ" යන්න ද බහු වචනයෙහි 'තුමූ' යන්න ද ප්‍රථම පුරුෂයෙහි යෙදේ.

6. අන්‍යාර්ථ සර්ව නාම

අන්‍ය හෙවත් වෙනත් පුද්ගලයන් හා වස්තූන් දැක්වීම සඳහා අන්, අන්‍ය, වෙන යන සර්ව නාම යෙදේ. අන්‍ය පුද්ගලයන්, අන් අය, වෙන කෙනෙක්, වෙන දෙයක්, අන් දෙයක් ආදිය නිදසුන් ය.

7. සමුදාය සර්ව නාම

සියල්ල, සැවොම, මුළු යන අර්ථයෙහි මෙම සර්ව නාම යෙදේ. සියලු, මුළු, සෑම, හැම, සේරම, ඔක්කොම ආදි පද විශේෂණ වශයෙන් යෙදේ.

ක්‍රියාකාරකම 11

- **දී ඇති සර්ව නාම පද පහත දැක්වෙන වාක්‍යවල හිස්තැන්වලට ගැළපෙන සේ යොදා අර්ථවත් වාක්‍ය නිර්මාණය කරන්න.**

i. (සියලු, කොයි, ඔහු, කිසිවකු, එයින්, එය, ඔවුහු, කවරෙකු)

පොලිස් නිලධාරීන් සැකකටයුතු ගොඩනැගිල්ලෙන් .... වෙලාවක හෝ බැහැරට පැමිණියහොත් .... අත්අඩංගුවට ගැනීමට .... රැකවල් ලා සිටියත් .... හෝ .... පිටතට නොපැමිණි හෙයින් .... වැටලීමට තීරණය කළහ.

ii. (ඔහුගේ, ඒවාට, සිය, යමෙකුට, කොතරම්, යම්)

.... කටයුත්තකදී .... අභියෝග පැමිණියත් .... නොපැකිළ ව මුහුණ දී .... අභිමතාර්ථය සපුරා ගැනීමට .... ඇති හැකියාව .... ජයග්‍රහණයේ රහසයි.

ක්‍රියාකාරකම 12

නිවැරැදි පදය වරහන් තුළින් ගෙන වාක්‍ය සම්පූර්ණ කරන්න.

1. උපාසක තෙමේ තෙරුවන් නැමැද මහ තෙරුන් .... (බැහැදකිති/ බැහැදකී)
2. බිසෝවරු .... සහ පිරිවරින් උයනට පිවිසුණහ. (තොමෝ/ තුමූ)
3. කුමාරිකා තොමෝ රථයෙන් බැස උයනට .... (පිවිසෙයි/ පිවිසෙති)
4. ඇතැමෙක් සිදු වූ විපත ගැන කටකතා .... (පැතිරවී ය/ පැතිරවූහ)
5. .... මේ පැනයට පිළිතුර දනිතියි මම නොසිතමි (කිසිවෙකු/ කිසිවෙක්)
6. .... විසින් අමුත්තෝ පිළිගන්නා ලදහ. (ඔහු/ හෙතෙම)
7. ඕ තොමෝ සාරියකින් .... (සැරසෙන්නාහ/ සැරසෙන්නීය)
8. ඔහු සිය දරුවන් වෙනුවෙන් .... සේසතම වියදම් කළේ ය. (ඔහුගේ/ තමාගේ)
9. .... විසින් පිළිගැනීමේ ගීතය රචනා කරන ලදි. (ඕ/ ඇය)
10. වන්දනා නඩයේ .... රාත්‍රී ආහාර ගෙන නින්දට ගියහ. (සියල්ලෝ ම/ සියල්ලන් ම)

විභක්ති

නාම ප්‍රකෘති විවිධාර්ථවත් නාම පද බවට පත් කිරීම සඳහා උපකාර වන්නේ විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් ය. **"නමින් පරවැ බෙදනු ලබනුයේ විබත් නම්"** යනුවෙන් සිදත් සඟරාවේ නාමයෙන් පරව බෙදනු ලබන්නේ විභක්ති යැයි එම අදහස දක්වා ඇත.

නාමය	විභක්ති ප්‍රත්‍යය	නාම පද රූප
දෙවි	ආ	දෙවියා
දෙවි	අන්	දෙවියන්
දෙවි	ඕ	දෙවියෝ
දෙවි	අන්ගේ	දෙවියන්ගේ

මෙසේ ශබ්ද ප්‍රකෘතිය විවිධ විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් යෙදී විවිධාර්ථවත් නාමපද රූප තැනේ. සිංහල භාෂාවේ ප්‍රකෘතිවලට ප්‍රත්‍යය ගැන්වීමේ ක්‍රම කීපයක් පහත දැක්වේ.

i. ස්වර සන්ධි විධිය

ගොන් + ආ	=	ගොනා
කත් + අ	=	කත

ii. පූර්වස්වර ලෝප විධිය

බමුණු + ආ	=	බමුණා
වඳුරු + ආ	=	වඳුරා

iii. පූර්වරූප විධිය

මිනිස් + හු	=	මිනිස්සු
යක් + හු	=	යක්කු

iv. ආගම විධිය ('ය්' හා 'ව්' ආගමය)

මිටි + අ	=	මිටිය (මිටි + ය් + අ)
දරු + ආ	=	දරුවා (දරු + ව් + ආ)

v. ද්විත්ව රූප විධිය

කුරුලු + ආ	=	කුරුල්ලා (කුරුල් + ∅ + ල් + ආ)
බලු + ආ	=	බල්ලා (බල් + ∅ + ල් + ආ)

ක්‍රියාකාරකම 13

❀ **පහත සඳහන් නාම ප්‍රකෘතිවලින් තැනුණු නාම පද සඳහා යෙදුණු විභක්ති ප්‍රත්‍ය දක්වා වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.**

නාම ප්‍රකෘතිය	අදාළ ප්‍රත්‍යය	නාමපදය
උදා - කුලු	අ	කුල්ල
කොත්		කොත
කැරලි		කැරැල්ල
ඇත්		ඇත්තු
ගොන්		ගොනා
ගොවි		ගොවියා
පොලු		පොල්ල
යහළු		යහළුවෝ
බලි		බලිය
අතු		අත්ත
මදුරු		මදුරුවා
වලස්		වලස්සු
කුකුළු		කුකුළා

නාම වරනැඟීම

විභක්ති අර්ථ වශයෙන් එකොළොස් ආකාර වන අතර විභක්ති රූප වශයෙන් නව ආකාර වේ. එය වගුවක ආකාරයෙන් මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැක.

විභක්ති	විභක්ති අර්ථ	නාම ප්‍රකෘතිය	ප්‍රත්‍යය	නාම පදය
ප්‍රථමා	1. ලිංගාර්ථය 2. උක්ත කර්තෘ අර්ථය 3. උක්ත කර්මාර්ථය	මිනිස් මිනිස් මනිස්	ආ හු ආ/ හු	මිනිසා මිනිස්සු මිනිසා/ මිනිස්සු
කර්ම	4. අනුක්ත කර්මාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආ උන්	මිනිසා මිනිසුන්
කර්තෘ	5. අනුක්ත කර්තෘ අර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආ උන්	මිනිසා (විසින්) මිනිසුන් (විසින්)
කරණ	6. කරණාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආ උන්	මිනිසා (කරණකොට) මිනිසුන් (කරණකොට)
සම්ප්‍රදාන	7. සම්ප්‍රදානාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආට උන්ට	මිනිසාට මිනිසුන්ට
අවධි	8. අවධි අර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආගෙන් උන්ගෙන්	මිනිසාගෙන් මිනිසුන්ගෙන්
සම්බන්ධ	9. සම්බන්ධාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආගේ උන්ගේ	මිනිසාගේ මිනිසුන්ගේ
ආධාර	10. ආධාරාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	ආ උන්	මිනිසා (කෙරෙහි) මිනිසුන් (කෙරෙහි)
ආලපන	11. ආලපනාර්ථය	මිනිස් මිනිස්	අ උනි	මිනිස මිනිසුනි

ප්‍රථමා විභක්තිය

මෙහි ප්‍රථමා විභක්තිය අර්ථ වශයෙන් තුන් ආකාර වේ. උක්ත කර්තෘ අර්ථය යනු අවසාන ක්‍රියාවෙන් කර්තෘ උක්ත වීම යි හෙවත් කියැවීම යි.

බල්ලෝ හඬට බුරති.
දෙවියෝ සාදුකාර දෙති.

ඉහත වාක්‍ය දෙකේ ම බුරති, දෙති යන අවසාන ක්‍රියාවලින් උක්තවන්නේ හෙවත් කියැවෙන්නේ පිළිවෙළින් **බල්ලෝ, දෙවියෝ** යන පද යි. අවසාන ක්‍රියාවෙන් උක්තවන පදය ප්‍රථමා විභක්තියෙන් තැබීම සිංහල රීතිය යි. එබැවින් **බල්ලෝ, දෙවියෝ** යන පද උක්ත කර්තෘ අර්ථය ගනී. ඒවා කර්තෘ කාරක වාක්‍ය වශයෙන් හැඳින්වෙන්නේ එබැවිනි.

උක්ත කර්මාර්ථය යනු අවසාන ක්‍රියාවෙන් කර්මය උක්ත වීම යි. ඇතැම් වාක්‍යවල අවසාන ක්‍රියාවෙන් කර්මය උක්ත වේ. එබැවින් ඒවා කර්ම කාරක වාක්‍ය ලෙස හැඳින්වේ.

උදා:- වැද්දන් විසින් මුවෝ මැරෙති./ මරනු ලබති.
විදුහල්පතිවරයා විසින් ගුරුවරු ඇමතුණහ./ අමතන ලදහ./ අමතනු ලැබූහ
ආගන්තුකයකු විසින් අපි කැඳවුණෙමු./ කැඳවන ලද්දෙමු./ කැඳවනු ලදුමු

මෙහි පළමු වාක්‍යයේ වැද්දන් විසින් මැරුණෝ/ මරනු ලැබුවෝ මුවෝ ය. දෙවන වාක්‍යයේ ඇමතුණෝ/ අමතනු ලැබුවෝ ගුරුවරු ය. තුන්වන වාක්‍යයේ කැඳවුණෝ/ කැඳවනු ලැබුවෝ අපි ය.

ඉහත උදාහරණවල කර්ම කාරක ක්‍රියාවලින් උක්ත වන්නේ කර්ම පද යි. එබැවින් උක්ත කර්ම පද ප්‍රථමා විභක්තිය ගනී.

මෙසේ අවසාන ක්‍රියාවෙන් කර්තෘ හෝ කර්මය උක්ත නොවී තනි ව යෙදී හුදු නාම පද වශයෙන් සිට උක්තාර්ථය ප්‍රකාශ වේ නම් ඒවා ලිංගාර්ථයේ ප්‍රථමා විභක්තිය නමින් හැඳින්වේ. නිදසුන් ලෙස නාම පදවලට උදාහරණ වශයෙන් මිනිසා, බල්ලා, ගස, ආදි නාමපද දැක්වීමේ දී හෝ 'කරුණාදාස සහ සහෝදරයෝ' 'ගුණපාල සහ පුත්‍රයෝ' යනුවෙන් වෙළෙඳ ආයතනවල නාම දැක්වීමේදී හෝ 'කරුමක්කාරයෝ', 'දෙපා නොලද්දෝ', අමාවතුර, මුවදෙව්දාවත ආදි පොත්වල නම් දැක්වීමේදී හෝ ඒවා ප්‍රථමා විභක්ති රූප ගන්නා බැවින් එබඳු ප්‍රථමා විභක්ති අර්ථ සහිත පද ලිංගාර්ථයේ ප්‍රථමා යනුවෙන් හැඳින්වේ. පාලි ව්‍යාකරණයෙහි "ලිඞ්ගත්ථෙ පඨමා" ලෙස ද දැක්වෙන්නේ එය යි. කෙසේ වුව ද උක්තාර්ථය ප්‍රකාශ වන්නේ ප්‍රථමා විභක්තියේ පමණි. සෙසු සෑම විභක්තියක් ම අනුක්තාර්ථ ගනී.

ප්‍රථමා විභක්ති විශේෂ යෝග

උක්ත කර්තෘ, උක්ත කර්ම හා ලිංගාර්ථය හැරුණුවිට පහත සඳහන් විශේෂ අවස්ථාවලදී ද වාක්‍යවල යෙදෙන්නේ ප්‍රථමා විභක්තිය යි.

1. **සමාන කිරීමෙහි**

ශිෂ්‍යයෝ දක්ෂයෝ ය
ඔවුහු ගොවියෝ ය

2. **"ව" ධාතුවෙන් යුක්ත ක්‍රියාවට ආඛ්‍යාත පූර්ණයක් ලෙස**

ශිෂ්‍යයෝ දක්ෂයෝ වෙති
ඔවුහු ගොවියෝ වෙති

3. **ප්‍රමාණවාචී පද සමග**

මිනිස්සු වැඩි දෙනෙක් රැස්වීමට පැමිණ සිටියහ.
සාමාජිකයෝ සියල්ලෝ ම යෝජනාවට පක්ෂව ඡන්දය දුන්හ.

4. **ප්‍රථමා විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් නොගෙන උපකාරක පදයක් සමග උක්ත වන අවස්ථා ද වෙයි.**

එහිදී තෙමේ, තොමෝ යන උපකාරක පද යොදා ගැනේ.

උදා - පුතු තෙමේ දෙමව්පියන් බැහැ දකී.
වනිතා තොමෝ ප්‍රශංසා ලබයි.

එහෙත් "තුමූ" යන බහු වචන රූපයේදී උක්ත පදය ප්‍රථමා විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් සහිත ව යෙදේ.

උදා - මානවිකාවෝ තුමූ උයනෙහි මල් නෙළති.
සිටුවරයෝ තුමූ රජු නමදිති.

ප්‍රථමා විභක්ති ප්‍රත්‍යයන්

ඒක වචන - ඒ, අ, ආ, උ
බහු වචන - ඕ, හු, වල්, උ

ඒක වචන ප්‍රත්‍යයෝ

ඒ - බෙළේ බළාම් කෙරේ (බළ + ඒ)
අ - කෙල්ල ගෙය අමදියි (කෙලි + අ)
ආ - ළමයා අකුරු උගනී (ළමා + ආ)
උ - කුමරු ශිල්ප දක්වයි (කුමර + උ)

බහු වචන ප්‍රත්‍යයෝ

ඕ - දරුවෝ සෙල්ලම් කරති (දරු + ඕ)
හු - මිනිස්සු උද්ඝෝෂණය කරති (මිනිස් + හු)
උ - සොරු ගෙය බිඳ බඩු පැහැර ගත්හ (සොර + උ)
වල් - ගෙවල් ගිනි ගනී (ගෙ + වල්)

ඇතැම් නපුංසක ලිංග ප්‍රථමා විභක්ති බහු වචන රූප නාම ප්‍රකෘති ස්වරූපයෙන් ම සිටී.

උදා - ගස් සුළඟට සෙලවෙයි
කොඩි සුළඟට ලෙළදෙයි

අනියතාර්ථ ප්‍රත්‍යය

අනියතාර්ථ ප්‍රත්‍ය ලිංගත්‍රයෙහි ම ප්‍රථමා විභක්ති ඒක වචනයෙහි පමණක් යෙදේ.

පුරුෂ ලිංග අනියතාර්ථ ප්‍රත්‍යය - එක්
ස්ත්‍රී ලිංග අනියතාර්ථ ප්‍රත්‍යය - අක්
නපුංසක ලිංග අනියතාර්ථ ප්‍රත්‍යය - එක්/ අක්

මිනිසෙක් ඔරුව පදී. (මිනිස් + එක්)
ගැහැනියක් මල් නෙළයි. (ගැහැනු + අක්)
මාර්ගය අසල ගසෙක් විය. (ගස් + එක්)
නගර ශාලාවේ ඡායාරූප ප්‍රදර්ශනයක් පැවැත්වේ. (ප්‍රදර්ශන + අක්)

ක්‍රියාකාරකම 14

✿ **වරහන් තුළ ඇති නිවැරැදි පදය ගෙන පහත දී ඇති වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.**

1. වෙළෙන්දන් විසින් .... රචටන ලදහ. (පාරිභෝගිකයන්/ පාරිභෝගිකයෝ)
2. ඕ තොමෝ මුසාවක් ම .... (තෙපලයි/ තෙපලති)
3. ඇ .... වූවා ය. (නිවේදිකාවක/ නිවේදිකාවක්)
4. සිංහලයෝ .... බෞද්ධයෝ නොවෙති. (සියල්ලෝ ම/ සියල්ලන් ම)
5. විචාරකයෝ .... (බුද්ධිමතුන් ය/ බුද්ධිමත්හු ය)

කර්ම විභක්තිය

'යුතු කතු කිරිය හා පදරුත් බෙජේ කම් නම්' කර්තෘගේ ක්‍රියාව හා යුක්ත වූ පදාර්ථය කර්ම විභක්තිය භජනය කෙරේ යන්න සිදත් සඟරාවේ කර්ම විභක්තිය හැඳින් වූ විධිය යි. එයින් අදහස් කරන ලද්දේ කර්තෘගේ ක්‍රියාව විඳින පදය කර්ම විභක්ති ගන්නා බව යි. ඒ අනුව කර්තෘකාරක වාක්‍යයක කර්මය කර්ම විභක්තියෙන් සිටී.

උදා - ගොනා <u>තණකොළ</u> කයි.
බළලා <u>මීයන්</u> අල්ලයි.

කර්ම විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - අ, ආ, උ, හු, ට
බහු වචන - අන්, උන්, න්, වල්, ආන, නට, න

ඒක වචන ප්‍රත්‍යයෝ

අ - වඩුවා <u>පුටුව</u> සාදයි. (පුටු + අ)
ආ - මව <u>දරුවා</u> නළවයි. (දරු + ආ)
උ - පියා <u>පුතු</u> සනසයි. (පුත් + උ)

බහු වචන ප්‍රත්‍යයෝ

අන් - නාට්‍ය ශිල්පියා <u>නළුවන්</u> අමතයි. (නළු + අන්)
උන් - අපි <u>සතුන්</u> නොමරමු (සත් + උන්)
න් - සත්පුරුෂයෝ <u>දුදනන්</u> පිටු දකිති (දුදන + න්)
වල් - කම්කරුවෝ <u>පාරවල්</u> තනති. (පාර + වල්)
ආන - නටන <u>මොනරාන</u> නරඹන්න. (මොනර + ආන)

කර්ම විභක්ති ප්‍රයෝග

i. කර්ම විභක්තිය අනියතාර්ථයෙහි ද යෙදේ.

පුරුෂ ලිංග ප්‍රත්‍යය - අකු/ එකු
ස්ත්‍රී ලිංග ප්‍රත්‍යය - අක
නපුංසක ප්‍රත්‍යය - අක්

කුඩා හිමි නම <u>ලේනෙකු</u> ඇති දැඩි කරයි (ලේන් + එකු)
සිවලා <u>සාවකු</u> ලුහුබඳියි (සාවා + අකු)

ගුරුතුමිය ශිෂ්‍යාවක කැඳවයි (ශිෂ්‍යා + අක)
රියදුරා රථයක් පදවයි (රථ + අක්)

ii. වාක්‍යාංශයක කෘදන්තයකින් උක්ත වන ක්‍රියාව කරන තැනැත්තා දැක්වෙන්නේ කර්ම විභක්තියෙනි.

දරුවන් යන්නේ පාසලට ය.
සොරුන් පලා යනු අපි දුටුවෙමු.

iii. ආවස්ථික ක්‍රියාවක් සහිත වාක්‍යාංශයක එම ක්‍රියාවෙන් උක්ත වන කර්තෘ කර්ම විභක්ති ගනී.

අප ටෙලිනාට්‍යය නරඹද්දී විදුලිය ඇන හිටියේ ය.
සංචාරකයන් සීගිරිය නගිද්දී බමරු ඇවිස්සුණහ.

iv. නිපාත යෝගයෙහි,

බොහෝ නිපාතවලට පූර්වයෙන් යෙදෙන නාමපද කර්ම විභක්තියෙන් සිටී.

විනා, මිස, මුත්, හැර, මෙන්, සේ, වැනි, එව්, බඳු, අයුරු
වෙත, කරා, අරබයා/ අරභයා, ගැන, පිළිබඳ, සම්බන්ධයෙන්, වෙනුවට, වෙනුවෙන්, අනුව, මත ආදිය එසේ යෙදෙන නිපාතවලින් සමහරකි.
මෙහි සඳහන් විනා, මිස, මුත්, සේ, වැනි නිපාත වෙනත් විභක්තිවල ද ඇතැම් විට යෙදේ.

උදා - ගණිතඥයෙකු විනා මේ ගැටලුව විසඳාලන සමතෙක් නැත.
රජ සිටුවරයා වෙත එළඹ සුවඳුක් විචාළේ ය.

v. සංශයාර්ථය දැක්වෙන වාක්‍යාංශයක ක්‍රියාවෙන් උක්ත වන කර්තෘ කර්ම විභක්තිය ගනී.

ඇඳුර, අප තුටු නොවෙති යි නොසිත
විරෝධතා දැක්වීමේදී මිනිසුන් කලබල වෙති' යි රජය විසින් පොලිසිය කැඳවනු ලැබී ය.

vi. ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියාව සහිත වාක්‍යයක ක්‍රියාව කරන කර්තෘ (ප්‍රයෝජක කර්තෘ) කර්ම විභක්තියෙන් සිටී.

ඇත්ගොව්වා ඇතුන් ලවා කොට අද්දවයි.
ගුරුවරයා සිසුන් ලවා රචනා ලියවයි.

vii. 'යුතු ය', යන උපකාරක ක්‍රියාව සහිත වාක්‍යවල කර්තෘ දැක්වීම සඳහා

පදිකයන් පාරේ දකුණු පසින් යා යුතු ය.

viii. අත්‍යන්ත සංයෝගයෙහි කර්ම විභක්තිය

අත්‍යන්ත සංයෝගය යනු නිරතුරු පවත්නා සම්බන්ධතාව යි. කාල, මාර්ග යන ප්‍රමාණවාචී ශබ්ද ගුණ, ක්‍රියා, ද්‍රව්‍ය වාචක ශබ්ද සමග පවත්නා නිරන්තර සම්බන්ධතාව ප්‍රකාශ කරන කල්හි ප්‍රමාණවාචී ශබ්ද අත්‍යන්ත සංයෝගයෙහි කර්ම විභක්ති ගනී.

"තිලෝගුරු තෙමස් මුරුනට අබිදම් දෙසී"

මෙහි 'තෙමස්' යන ප්‍රමාණවාචී (කාල) පදය 'දෙසී' යන ක්‍රියාව සමග නිරතුරු

බැඳී සිටි බැවින් එය කර්ම විභක්තියෙන් සිටී.

උදා - 1. අවුරුද්දේ මුල හා අග දෙමස සීතල යි (කාල, ගුණ)
2. ධාවකයා වරුවක් දුවයි (කාල, ක්‍රියා)
3. රෝගියාට සතියක් කෑඳ ය (කාල, ද්‍රව්‍ය)
4. ගඟ පස් යොදුනක් වංගු යි (මාර්ග, ගුණ)
5. මම සැතපුමක් පයින් යමි (මාර්ග, ක්‍රියා)
6. මේ මාර්ගයේ සැතපුමක් බොරලු යි (මාර්ග, ද්‍රව්‍ය)

ix. ඉත්ථම්භූතාර්ථයෙහි කර්ම විභක්තිය

ඉත්ථම්භූත යනු මෙසේ සිදු විය යන අරුත යි. එනම් පැවති යම්කිසි තත්ත්වයක් වෙනස් තත්ත්වයකට පත් වීම යි. "දෙව්දත් මවට මැනවි" යන්නෙහි වෙනත් අයට අයහපත් වූ දෙව්දත් මවට යහපත් වූ බව පැවසෙයි. එබැවින් 'මවට' යන්න ඉත්ථම්භූතාර්ථයෙහි කර්ම විභක්තිය ගනී.

අප්‍රිය වූ විෂයය නවක ගුරුවරයාගේ පැමිණීමෙන් පසු ශිෂ්‍යයන්ට ප්‍රියතම විෂයය විය. හදිසි කෝපය නිසා කළ වරදේ බරපතළකම ඔහුට අවබෝධ වූයේ සිරගත වූ පසු ය.

ක්‍රියාකාරකම 15

වරහන් තුළ දී ඇති නිවැරැදි පදය යොදා වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.

1. ගොවියා .... බඳියි. (එළදෙනෙකු/ එළදෙනක)
2. .... වෙත පැමිණි දෙමාපියෝ පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කළහ. (ගුරුවරු/ ගුරුවරුන්)
3. .... පාසලේ උගනිතියි දෙමාපියෝ සිතති. (දරුවෝ/ දරුවන්)
4. .... නිවැරැදි ව බස හැසිරවිය යුතු ය. (නිවේදකයන්/ නිවේදකයෝ)
5. තව මොහොතකින් .... නගරය වටලනු ඇත. (සතුරෝ/ සතුරන්)
6. උපාසිකාව .... ලවා මල් කඩවයි. (දරුවෙක්/ දරුවෙකු)
7. වැද්දා හීයෙන් විද .... මැරී ය. (මුවෙකු/ මුවෙක්)
8. අද වේලාසනින් .... නිවසට යා යුතු ය. (මා/ මම)
9. ඔහු බෙබද්දෙකැ යි .... අසා නැත. (මම/ මා)
10. .... පැමිණ ඇතැ යි ලේකම් සභාපතිවරයාට දැන්වී ය. (සාමාජිකයෝ/ සාමාජිකයන්)

කර්තෘ විභක්තිය

සිදත් සඟරාවේ "මෙහෙයුම් ලද නොලද කිරිය කරනුයේ කතු නම්" යනුවෙන් මෙහෙයීමක් ලබා හෝ නොලබා හෝ ක්‍රියාව කරන්නේ කර්තෘ යැයි දක්වා තිබේ.

කර්ම කාරක වාක්‍යයක අනුක්ත කර්තෘ කර්ම විභක්තියෙන් සිටී.

උදා - **පාලකයා විසින්** සේවකයෝ රවටන ලදහ.

මෙහි ක්‍රියාවෙන් උක්ත වන්නේ **සේවකයෝ** යන පදය යි. එවිට එසේ උක්ත නොවන කර්තෘ 'පාලකයා විසින්' යනුවෙන් කර්තෘ විභක්තියෙන් සිටී.

කර්තෘ විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - අ, ආ, උ, හු, එකු, අකු, අක
බහු වචන - අන්, උන්, න්, ආන

ඒක වචන ප්‍රත්‍යයෝ

අ - කාන්තාව දුන් ලිපිනය වැරැදි ය (කාන්තා + අ)
ආ - සතුරා ලුහුබඳින බව සෙබළා නොදැන සිටියේ ය. (සතුරු + ආ)
උ - ගොනු ගිය මග කෑ තණපත්වලින් හඳුනා ගත හැකි ය. (ගොන් + උ)

අනියතාර්ථයෙහි	පුරුෂ ලිංග	-	එකු/ අකු
	ස්ත්‍රී ලිංග	-	අක
	නපුංසක ලිංග	-	අක්

එකු - කිසිවෙකු නඟන හඬ ඇතින් ඇසේ. (කිසි + එකු)
අකු - තවුසකු විසින් දරුවා රැගෙන එන ලදි. (තවුස + අකු)
අක - දූප්පත් උපාසිකාවක විසින් පුදන ලද සිවුර යි මේ (උපාසිකා + අක)
අක් - ගසක් වැටී පාර අවහිර විය. (ගස් + අක්)

බහු වචන ප්‍රත්‍යයෝ

අන් - දරුවන් කළ වරද සිතට නොගන්න. (දරු + අන්)
උන් - නිදන් හොරුන් විනාශ කළ පිළිමය මෙය යි. (හොර + උන්)
න් - කුලඟනන් පිහිටු වූ සමිතිය කුලඟන සමිතිය වේ. (කුලඟන + න්)
ආන - නරාන කළ කමට ඉඳුරෝ දෙස් (නර + ආන)
(මිනිසුන් කළා වූ කර්මය මේ යැයි ඉන්ද්‍රියයෝ සාක්ෂි සපයති.)

කර්තෘ විභක්ති ප්‍රයෝග

සහ අර්ථයෙහි සමග, සහ, කැටුව, ඉහි යන නිපාතවලට පූර්වයෙන් යෙදෙන නාම පද කර්තෘ විභක්තිය ගනී.

උදා - පියා දරුවන් සමග කුඹුරට යයි.
සුරන් සහ සහසැස් නොකර සිටියේ අහස් කුස හිස්.
මව දියණියන් කැටුව ගමනට සහභාගී වූවා ය.
සැරද සියනි'හි සැලළිහිණි සඳ (සියන් + ඉහි) (ස්වකීයයන් සමග)

ක්‍රියාකාරකම 16

✿ පහත දැක්වෙන වාක්‍යවල කර්තෘ විභක්තියට අදාළ පද තෝරා ලියන්න.

1. මා ලියූ ලියුම ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් ඔබ වෙත එවා ඇත.
2. කලාකරුවෝ සහෘදයන් විසින් ඇගයුණහ./ අගයනු ලැබූහ.
3. වෙසතුරු රජ දරුවන් හා වනයට නික්මිණි.
4. අප විසින් දියුණුවට මග සලසා ගත යුතු ය.
5. ඔබ ඔවුන් සමග උරණ නොවන්න.

කරණ විභක්තිය

යම් ක්‍රියාවක් කිරීම සඳහා කර්තෘට උපකාරී වන නාම පදය තබන්නේ කරණ විභක්තියෙනි.

"කිරිය සැපයීමෙහි ඉවහල් කතු කරණ නම්"

"ක්‍රියාවන් කිරීමෙහි කර්තෘහට උපකාරී වන්නේ කරණ (විභක්ති) නම් වේ" යනුවෙන් සිදත් සඟරාවේ එය හඳුන්වා දී ඇත.

උදා - අපි සුවඳ මලින් මුනිඳු පුදමු. මෙහි මුනිඳුන් පිදීමට අපට උපකාරී වී ඇත්තේ සුවඳ මල් ය. එබැවින් එය කරණ විභක්ති ගනී.

කරණ විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - ඉන්, එන්, නෙන්, ඉනි, එනි, නෙනි, නි

බහුවචනයෙහි ද මෙම ප්‍රත්‍ය එකසේ යෙදේ.

ඉන් - ඔහු කටින් බතල සිටුවන්නෙකි (කට + ඉන්)
එන් - වඩුවා කියතෙන් ලී ඉරයි (කියත් + එන්)
නෙන් - මෙත්නෙන් වෙර පරයනු (මෙත් + නෙන්)
(මෛත්‍රියෙන් වෛරය පරදවනු)
ඉනි - ඇය තෙරුවන් නමදින්නේ සැදැහැ සිතිනි (සිත් + ඉනි)
එනි - බිම තෙත් වූයේ වැසි දියෙනි. (දිය + එනි)
න - සිරිනි සරු සාර වීලා - නීල ගොයම්පෑසී (සිරි + නි)

කරණ විභක්ති බහු වචන රූප තැනෙන්නේ බොහෝවිට "වල්" ප්‍රත්‍යය සමග "ඉන්" ප්‍රත්‍යය සන්ධි වීමෙනි.

කඩවලින් + (කඩ + වල් + ඉන්)
අපි කඩවලින් යැපෙන්නේ නැති ව ගෙවත්තේ එළවළු වගාකර ගනිමු.

කරණ කොට, නිසා යනු කරණ විභක්ති රූපය සෑදීමෙහි ලා යෙදෙන උපකාරී පදයි.

මහලු දෙමව්පියෝ දරුවන් නිසා රැකෙති
මහලු දෙමව්පියෝ දරුවන් කරණකොට රැකෙති

කරණ විභක්ති ප්‍රයෝග

i. උපලක්ෂණාර්ථයෙහි කරණ විභක්තිය

ක්‍රියාවේ ලක්ෂණය කරණ විභක්ත්‍යර්ථ පදයෙන් ප්‍රකාශ වේ නම් එය උපලක්ෂණාර්ථයෙහි කරණ විභක්ති නම් වේ.

සිංහල අලුත් අවුරුද්ද උදාවත් ම මුළු රට රතිඤ්ඤා හඬින් ගිගුම් දෙයි.
පැසුණු හිසින් බුහුමන් ලබව.

ii. හේතු අර්ථයෙහි

ඔබ දූකුමෙන් අප පින් කළ බව දැනිණි.
ඉවසීමෙන් සැනසීම ලැබේ.

iii. යුක්තාර්ථයෙහි (යමකින් යුක්ත බව)

රට සහලින් ස්වයංපෝෂිත විය.
අපි අසීමිත ශ්‍රද්ධාවෙන් තෙරුවන් පිදුවෙමු.

iv. නාම විශේෂණ අර්ථයෙහි

ඈ ගායනයෙන් කෝකිලාවකි.
වියත්කමෙන් සිරිරහල් හිමියෝ මහ සමුදුරකි.

v. ක්‍රියා විශේෂණ අර්ථයෙහි

යානය වේගයෙන් ගුවනට ඇදෙයි.
දරුවෝ සිංහල අලුත් අවුරුද්ද උදාවන තෙක් නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටිති.

vi. කාලාර්ථයෙහි

මම මොහොතකින් ආපසු එන්නෙමි.
දරුවෝ පාන්දරින් අවදි ව පාසල් යාමට සූදානම් වෙති.

ක්‍රියාකාරකම 17

පහත දී ඇති කරණ විභක්ත්‍යන්ත පද යොදා වාක්‍ය තනන්න.

බෙහෙතින්, නඟුලෙන්, උදැසනින්, පලබරින්, දයාවෙන්, වන සතුන් නිසා, පද්‍යයෙන්, රටාවකින්, ඉගෙනීමෙන්, දෙමසකින්

සම්ප්‍රදාන විභක්තිය

යම් කිසිවක් ලබන තැනැත්තා හෝ වස්තුව හෝ සම්ප්‍රදාන විභක්තිය ගනී. සම්ප්‍රදාන යන්නෙහි අර්ථය ද 'මනා කොට දීම' යනු යි. සිදත් සඟරාවෙහි **'දන් ඈ ලබනුයේ පිණිස නිසි හා සපදන්'** දන් ආදිය ලබන්නේ ද පිණිස යන්න යෙදීමට නිසි වූයේ ද සම්ප්‍රදාන යි' යනුවෙන් දක්වා ඇත්තේ එය යි.

සම්ප්‍රදාන විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - හට, අට, ආට, උට, ට
බහු වචන - අන්ට, අනට, ආනට, අන්හට, උන්ට, උන්හට, න්ට, න් හට, නට, වලට

ඒක වචන ප්‍රත්‍ය

හට - කොතැන වුණත් නැත මරුහට බාදා. (මරු + හට)
අට - පුතා මවට බෙහෙත් පෙව්වේ ය. (මව් + අට)
ආට - මව දරුවාට කිරිදෙයි. (දරු + ආට)
උට - පියා විභාගයෙන් සමත් වූ පුතුට ඔරලෝසුවක් තෑගි දුන්නේ ය. (පුත් + උට)
ට - ඇමතිවරයා ගත්කරුට තිළිණයක් ප්‍රදානය කළේ ය. (ගත්කරු + ට)

බහු වචන ප්‍රත්‍ය

අන්ට - දරුවන්ට ආදරය හා රැකවරණය දිය යුතු ය. (දරු + අන්ට)
අනට - සිටුදුව යදියනට දන් වැටක් පැවැත්වූවා ය. (යදි + අනට)
ආනට - දිසාපාමොක් ඇදුරුතුමා කුමරානට ගුරු මුෂ්ටි නොතබා සිප්සත ලබාදෙයි. (කුමර + ආනට)
අන්හට - යදියන්හට ආහාරයෙන් පමණක් නො ව වස්ත්‍රවලින් ද සංග්‍රහ ලැබුණි. (යදි + අන්හට)
උන්ට - රජවාසලේ දී වියතුන්ට තිළිණ ප්‍රදානය කෙරිණි. (වියත් + උන්ට)
උන්හට - මහතුන්හට නිසි ගෞරවය දක්වනු. (මහත් + උන්හට)
න්ට - සිසුවෝ ගුරුන්ට බුහුමන් දක්වති. (ගුරු + න්ට)
න්හට - බැතිමත්හු සුරන්හට පුද පූජා පවත්වති. (සුර + න්හට)
නට - ගුරුවරු සිසුනට ඔවා දෙති. (සිසු + නට)
වලට - ආහාරවලට විෂ මිශ්‍ර වීමෙන් කතක් රෝගී වූවා ය. (ආහාර + වලට)

සම්ප්‍රදාන විභක්ති ප්‍රයෝග

i. පිණිසාර්ථයෙහි නිපාත වන පිණිස, සඳහා, උදෙසා, වස්, නිසි යන පදවලට මුලින් සිටින නාමපදය සම්ප්‍රදාන විභක්තිය ගනී.

ළඳහු දර පිණිස වනයට පිවිසුණහ.
වියපත් වූවන් සඳහා වෙන් වූ නිවාස මහලු නිවාස නමින් හැඳින්වේ.
රණවිරුවෝ රට, ජාතිය, ආගම උදෙසා දිවි පිදූහ.
සිප්සතර හදාරනු වස් කුමරු තක්සලාව බලා පිටත් විය.
භික්ෂුව පිඬු පිණිස හැසිරේ.

ඉහත නිපාත වෙනුවට 'ට', 'අට' ප්‍රත්‍යය යෙදීමෙන් ද සම්ප්‍රදාන විභක්ති අර්ථය ප්‍රකාශ කළ හැක.

දර පිණිස - දරට
වියපත් වූවන් සඳහා - වියපත් වූවන්ට
හදාරනු වස් - හදාරන්නට
රට, ජාතිය, ආගම උදෙසා - රටට ජාතියට ආගමට
පිඬු පිණිස - පිඬුවට (පිඬු සිඟීමට)

ii. ක්‍රියාවේ අපර සීමාව දැක්වීමෙහි

සියලු ගංගාවෝ මුහුදට ගලා බසිති.
පාසල නිම වූ පසු දරුවෝ නිවසට පැමිණෙති.

iii. ක්‍රියා විශේෂණ අර්ථයෙහි

බත හොඳට ඉදී ඇත.
ගොයම යසට පීදී ඇත.

iv. කරණ විභක්ත්‍යර්ථයෙහි

පිහියට අත කැපේ.
පොල් හිඟ කාලයට ගෘහණියෝ මිරිසට මාළුපිණි උයති.

v. ප්‍රමාණාර්ථයෙහි

සේවකයෙකුට දිනකට වැටුප රුපියල් දාහකි.
රුපියලකට ශත සියයකි.

vi. හේත්වර්ථයෙහි (ක්‍රියාවට හේතුව දැක්වීමෙහි)

නියඟයට ජලය හිඟ වේ.
ගංවතුරට ගෙවල් යට විය.

vii. පූර්ව සීමා අර්ථයෙහි

කොළඹට නුදුරින් වත්තල නගරය පිහිටා ඇත.
නගරයට දකුණින් ගඟක් ගලා බසී.

viii. නිර්ධාරණාර්ථයෙහි (සමූහයකින් එකක් වෙන් කර දක්වීමෙහි)

සිරුරෙහි තුනෙන් දෙකක් ජලය යි.
පන්තියෙහි වැඩිදෙනෙක් ශිෂ්‍යාවෝ ය.

ix. භාවකාරක කර්තෘ අර්ථයෙහි

ඇයට හැඬේ.
ආහාර සමග අපට නොදැනුවත්ව ම වස කැවේ.

ක්‍රියාකාරකම 18

පහත දී ඇති සම්ප්‍රදාන විභක්ත්‍යන්ත පද යොදා වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.

1. ගොවියා .... වැට බඳී.
2. සෙබළු .... එරෙහිව සටන් කළහ.
3. නියඟය නිසා .... ජලය සොයා ගැනීම දුෂ්කර ය.
4. බෙහෙත් පෙති .... දෙවරක් උදේ සවස කෑමට පෙර ගන්න.

5. කඳවුරෙහි .... ප්‍රමාණවත් ආහාර ඇත.
6. අප හැදෑරිය යුත්තේ .... අදාළ කරුණු පමණි.
7. .... දකුණින් පන්සල පිහිටා ඇත.
8. රෝගියා .... ගෙනයනු ලැබීය.

(තෙදිනකට, විෂයයට, පාසලට, හරකුන්ට, සතුරන්ට, බීමට, දවසට, රෝහලට)

අවධි විභක්තිය

වෙන් වීම්, ඉවත් වීම්, පහ වීම් අර්ථයෙහි වූ ක්‍රියවන්හි පූර්ව සීමාව දක්වෙන්නේ අවධි විභක්තියෙනි. අවධි යනු සීමා යන අර්ථය යි. සිදත් සඟරාවේ ''පද අත් පැවැත්මට හිමි වූයේ අවදි නම්'' යනුවෙන් දක් වූයේ එය යි.

ගසින් ගෙඩියක් වැටෙයි. මෙහි ගෙඩිය වෙන් වීමේ පූර්ව සීමාව දක්වෙන්නේ ගසින් ය. එබැවින් එය අවධි විභක්ති ගනී.

අවධි විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - ඉන්, එන්, නෙන්, අගෙන්, ආගෙන්, උගෙන්, හුගෙන්
බහු වචන - අන්ගෙන්, න්ගෙන්, උන්ගෙන්, වලින්

ඒක වචන ප්‍රත්‍ය

ඉන් - බඹරා මලින් රොන් ගනී. (මල් + ඉන්)
එන් - තවුසා දැහැනෙන් පිරිහිණි. (දැහැන් + එන්)
නෙන් - මෙත්නෙන් වෛරය දුරුවේ. (මෙත් + නෙන්)
අගෙන් - මවගෙන් දරුවාට රැකවරණයය සැලසේ. (මව් + අගෙන්)
ආගෙන් - අධිකරණය වෙළෙන්දාගෙන් නිදහසට කරුණු විමසයි. (වෙළෙඳ + ආගෙන්)
උගෙන් - මරුගෙන් අපට ගැළවීමක් නැත. (මර + උගෙන්)
හුගෙන් - මුනිඳුහුගෙන් සවණක් රැස් විහිදේ. (මුනිඳු + හුගෙන්)

බහු වචන ප්‍රත්‍ය

අන්ගෙන් - දරුවන්ගෙන් අප උගත යුතු දේ බොහෝ ය. (දරු + අන්ගෙන්)
න්ගෙන් - භික්ෂූන්ගෙන් ගිහියන්ට අනුශාසනා ලැබේ. (භික්ෂු + න්ගෙන්)
උන්ගෙන් - විදේශ සේවයේ නියුක්ත කතුන්ගෙන් රටට විදේශ විනිමය ලැබේ. (කත් + උන්ගෙන්)
වලින් - ගස්වැල්වලින් පරිසරය සුරැකේ (ගස්වැල් + වලින්)

අවධි විභක්ති ප්‍රයෝග

i. නිර්ධාරණාර්ථයෙහි (සමූහයකින් එකක් හෝ එකෙකු වෙන් කොට දැක්වීමෙහි)

ජාති - මල්වලින් රෝස මල වඩා ප්‍රියකරු යි.
ද්‍රව්‍ය - මැණික් අතුරින් රතු මැණික අගනේ ය.
ගුණ - රසයන්ගෙන් මිහිරිතම වන්නේ මීපැණි ය.
ක්‍රියා - යන්නන්ගෙන් දුවන්නා ශීඝ්‍රගාමී ය.

ii. පෙර, පසු, ඉහත, ඉහළ, පහළ ආදි පද සම්බන්ධයෙහි

එදුයින් පෙර කිසි දිනක ඇය මට හමු වී නැත.
අදින් පසු අප කිසිවකු හමු නොවනු ඇත.
මැතිවරණයෙන් ඉහත දිනක ද ඔහු ජය ගෙන ඇත.
බෙල්ලෙන් ඉහළ රෝගී තත්ත්වයක් දනේ.
අගලෙන් පහළ කොටසෙහි වල් වැවී ඇත.

iii. දිශා දක්වීමෙහි

කොළඹින් උතුරට වාහන ගමනාගමනය සීමා කර තිබේ.
නගරයෙන් මෙපිටට වායු දූෂණය සිදු වී නැත.

ක්‍රියාකාරකම 19

දී ඇති අවධි විභක්ත්‍යර්ථ පද යොදා වාක්‍යවල හිස්තැන් පුරවන්න.

1. ගොවියා .... එතෙර හේනක් කොටයි.
2. පියල් .... සමත් ව කොළඹ රැකියාවට ගියේ ය.
3. .... තොර උගත්කම නිෂ්ඵල ය.
4. .... පරෙස්සම් වන්න.
5. .... පසු මා අමතන්න.
6. .... පැරදී මන්ත්‍රීතුමා දේශපාලනයෙන් සමු ගත්තේ ය.
7. .... එකෙක් එක් දෙයකට වෙයි සමත.
8. .... පහළ සංඛ්‍යාවක් කියන්න.

(පැයකින්, ලොවින්, ගඟින්, හික්මීමෙන්, බල්ලාගෙන්, දහයෙන්, ඡන්දයෙන්, විභාගයෙන්)

සම්බන්ධ විභක්තිය

යමෙකුට හෝ යමකට ඇති සම්බන්ධතාව, අයිතිය දක්වන පද සම්බන්ධ විභක්ති ගනී.

සිදත් පාඨය **"සබඳ වෙසෙසන වත උනුත් පිළිබඳ වත්නෙන්"** "ඒ ඒ අයට අයත් බැවින් විශේෂ කරන්නා වූ වස්තුව සම්බන්ධ අර්ථයෙහි වේ ය" යනු එහි අර්ථය යි.

සම්බන්ධ විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - ගේ, අගේ, ආගේ, උගේ, ඒ
බහු වචන - අන්ගේ, උන්ගේ, න්ගේ, වල

ඒක වචන ප්‍රත්‍යයෝ

ගේ - ඔහුගේ මතය විද්වතුන් පිළිගන්නේ නැත. (ඔහු + ගේ)
අගේ - ගෘහණියගේ අගය දනෙන්නේ ඇය නිවසින් බැහැර වූ විට ය. (ගෘහණී + අගේ)
ආගේ - මිනිසාගේ යුතුකම මිනිසාට සේවය කිරීම යි. (මිනිස් + ආගේ)
උගේ - පුතුගේ සෙනෙහස මවට සම්පතකි. (පුතා + උගේ)
ඒ - මලේ රුව බලන් අතු අග පිපෙන කොට (මල් + ඒ)

බහු වචන ප්‍රත්‍ය

අන්ගේ - මේ කාගේ දෝ කමතා.
සැම දෙවියන්ගේ කමතා. (දෙවි + අන්ගේ)
උන්ගේ - මිනිසුන්ගේ නායකයා යන අරුතින් රජුට නරපති යැයි පැවසේ.
(මිනිස් + උන්ගේ)
න්ගේ - කපටින්ගේ බසින් දනෝ මුලා වෙති. (කපටි + න්ගේ)
වල - සැඬ සුළඟින් ගෙවල පියසි බිමට ඇද වැටුණි. (ගෙ + වල)

විභක්ති ප්‍රත්‍ය නොගෙන ද සම්බන්ධාර්ථය ප්‍රකාශ කෙරේ.

පියසෙනෙහස - (පියාගේ සෙනෙහස)
නළඟනරැඟුම - (නළඟනන්ගේ රැඟුම)
මල්සුවඳ - (මලේ සුවඳ)

සම්බන්ධ විභක්ති ප්‍රයෝග

i. සම්ප්‍රදනාර්ථයෙහි සම්බන්ධ විභක්තිය

කිරිඅම්මාවරුන්ගේ දානය (කිරිඅම්මාවරුන්ට දෙන දානය)
මළවුන්ගේ දානය (මළවුන් සඳහා දෙන දානය)

ii. ප්‍රමාණාර්ථයෙහි

රුපියලේ කාසිය
වී බුසලක වපසරිය

iii. යුක්තාර්ථයෙහි

තට්ටු දෙකේ බස් එකක්
පල දෙකේ වහලය

ක්‍රියාකාරකම 20

පහත සඳහන් වාක්‍යවල ඇති සම්බන්ධ විභක්ත්‍යර්ථ පද උපුටා දක්වන්න.

1. ගොවි පුතා උදයෙන් ම හේනට ගියේ ය.
2. අඩි හතරේ වළක් කණින්න.
3. ඥාතීහු හත් දවසේ දානය දීමට සැරසෙති.
4. රජ පිරිස මාලිගයෙන් නික්මුණහ.
5. කෝට්ටේ යුගය පද්‍ය සාහිත්‍යයෙහි දීප්තිමත් අවධිය විය.

ආධාර විභක්තිය

යම් දැරීමක් හෝ ඉසිලීමක් අඟවන නාමය ආධාර විභක්තිය ගනී.

"කතු කම් බැරි කිරිය දරනුයෙ අදර නම් වේ"

යනු සිදත් සඟරා පාඨය යි. "කර්තෘහට හෝ කර්මයට හෝ බාර ක්‍රියාව දරන්නේ ආධාර නම් වේ" යනු එහි අර්ථය යි.

උදා - ළමයා පුටුවේ හිඳී.
හැළියේ බත් ඇත.

ආධාර විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - ඒ, එහි, හි, ඇ
බහු වචන - අන්හි, වල, වලැ

ඒක වචන ප්‍රත්‍ය

ඒ - ගමේ වසන්නෝ ගම් වැසියෝ ය. (ගම් + ඒ)
එහි - පියුමෙහි පැණි බොති වන බමරු (පියුම් + එහි)
හි - හිරු නැගෙන කල්හි පිනි නොතිබේ. (කල් + හි)
ඇ - බිසව තම සිතැ උපන් දෙළ රජුට පැවසුවා ය. (සිත් + ඇ)

බහුවචන ප්‍රත්‍ය

අන්හි - පදයන්හි අරුත් ශබ්ද කෝෂය බලා ඉගෙන ගන්න. (පද + අන්හි)
වල - පොත්වල පරිච්ඡේද බෙදා ඇත. (පොත් + වල)
වලැ - බඳුන්වලැ පැන් පුරවා ඇත. (බඳුන්+ වලැ)

ආධාර විභක්ති ප්‍රයෝග

i. සමීපාර්ථයෙහි නිපාත වන වෙත, කෙරෙහි, කෙරේ යන පද සමග යෙදෙන නාම පද ආධාර විභක්ති ගනී.

වෙත - නොවසව තෙපි මවෙත
කෙරේ - සුරාසොඬුන් කෙරේ සබවසක් කොහි ද?
කෙරෙහි - කලණ මිතුරන් කෙරෙහි විශ්වාසය රඳවන්න

ii. නිර්ධාරණාර්ථයෙහි ආධාර විභක්ති

ඉන්ධන ප්‍රභවයන් අතර විදුලිය පරිසර හිතකාමී ය.
මිනිසුන් අතරෙහි නොමිනිස්සු ද වෙති.
දේශපාලනඥයන් අතරේ ද අවංක පුද්ගලයෝ වෙති.

ක්‍රියාකාරකම 21

* **පහත දී ඇති වාක්‍යවල යෙදුණු ආධාරාර්ථවත් පද උපුටා දක්වන්න.**

1. දරුවෝ නිදහසේ දුව පැන ඇවිදිති.
2. එළදෙන කණුවෙහි බැඳ ඇත.
3. වස්සාන සමයෙහි භික්ෂූන් වස් විසිය යුතු ය.
4. සීත කරයි උඳුවප් මහ දුරුත්තේ.
5. මම ලබන අවුරුද්දේ විභාගයට පෙනී සිටිමි.

ආලපන විභක්තිය

ආමන්ත්‍රණයෙහි යෙදෙන පද ආලපන විභක්තිය ගනී.

"එවියූ අලප් නම් ඇමතුම් තමා අමුකැරැ"

"තමා අභිමුඛ කොට ආමන්ත්‍රණය කිරීමක් වෙයි නම් එය ආලපන නම්" යනුවෙන් සිදත් සඟරාවේ ආලපන විභක්තිය හඳුන්වා ඇත.

ආලපන විභක්ති ප්‍රත්‍යයෝ

ඒක වචන - අ, ඇ, ආ, එ, ඒ, ඔ, ඕ
බහුවචන - ඉනි, එනි, නෙනි, නි, අනි, උනි

ඒක වචන ප්‍රත්‍යයෝ

අ - දරුව, පමා නොවන්න. (දරු + අ)
ඇ - පුතැ, සිහි එළවා ගන්න. (පුත් + ඇ)
ආ - මහත්මයා, කරුණාකර සන්සුන් වන්න. (මහත්ම + ආ)
එ - තාත්තෙ, බොන්න එපා. (තාත්ත + එ)
ඒ - අයියණ්ඩියේ බිය නොවන්න. මැරෙන හැටි මම පෙන්වන්නම්. (අයියණ්ඩි + ඒ)
ඔ - කොලුවො ඔහොම කාල නම් මදි. (කොලු + ඔ)
ඕ - පවු කළ ගොනෝ ඇදපන් හපුතල් යනවා. (ගොන් + ඕ)

බහු වචන ප්‍රත්‍ය

ඉනි - සිංහලයිනි අවදි වව්. බුද්ධගයාව බේරා ගනිව්. (සිංහල + ඉනි)
එනි - දරුවෙනි, මේ ගැනත් සිතන්න. (දරු + එනි)
නෙනි - වත්නෙනි, ඉසුරුමත් නොවව්. (වත් + නෙනි)
(පොහොසතුනි ඉසුරින් මත් නොවව්)
නි - සැදැහැවත්නි, පන්සිල් සමාදන් වීමට පෙර නමස්කාර පාඨය කියන්න.
(සැදැහැවත් + නි)
අනි - කාන්තාවනි, පෙරට එන්න. (කාන්තා + අනි)

උනි - සෙබළුනි, සතුරන් ගැන අවදියෙන් සිටින්න. (සෙබළ + උනි)

සංඥා නාම ආමන්ත්‍රණයේදී ප්‍රත්‍යයන් සහිත ව හෝ රහිත ව හෝ යෙදේ.

උදා -	මලණ්ඩ තිස්සයෙනි, (එනි)	නිශ්ශංක, (ප්‍රත්‍ය රහිත ව)
	ශාරිපුත්‍රය, (අ)	අශෝක, (ප්‍රත්‍ය රහිත ව)
	මාලිනියේ, (ඒ)	ගුණපාල, (ප්‍රත්‍ය රහිත ව)
	නන්දවතියෙ, (එ)	රූපවතී, (ප්‍රත්‍ය රහිත ව)

ආමන්ත්‍රණ පදවලට පෙරටුව බොල, කොල, එම්බා, හෙම්බා, එම්බල, පින්වත්, වැනි පද යෙදේ.

උදා - බොල පව්වු තැනැත්ත,
කොල අඥානය,
එම්බා දරුවනි,
හෙම්බා නරය,
එම්බල රාජ පුරුෂය,
පින්වත් මහණෙනි,

අව්‍යය පද

ව්‍යය නොවනුයේ හෙවත් වෙනස් නොවනුයේ 'අවිය' හෙවත් 'අව්‍යය' යන්නෙහි අදහස යි. එබඳු වෙනස් නොවන හෙවත් වර නොනැගෙන ශබ්ද විශේෂ දෙකකි. එනම්

නිපාත හා
උපසර්ග යි.

නාම හා ක්‍රියා; විභක්ති සංඛ්‍යා, ලිංග ආදිය නිසා වෙනස් වෙතත් නිපාත හා උපසර්ග එසේ වෙනස් නොවේ; හෙවත් වරනොනැගේ. එම නිපාත හා උපසර්ග යනු කවරේ ද, ඒවායින් භාෂාවට සිදු වන මෙහෙය කුමක් ද, ඒවායේ ප්‍රභේද ආදිය පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවබෝධයක් මෙම පාඩමෙන් ඔබට ලද හැකි ය.

නිපාත

අර්ථවත් වාක්‍ය නිර්මාණය කිරීමෙහිලා නාම පද හා ආඛ්‍යාත පද අතර හෝ වාක්‍යාංශ අතර හෝ නිසි ලෙස වැටෙන එහෙත් නාම පද හෝ ආඛ්‍යාත පද ගණයට අයත් නොවන පද විශේෂයක් ලෙස නිපාත හැඳින්විය හැකි ය. ''නිපාත'' යන්නෙහි අර්ථය වන්නේ (නිපාත) නිසි ලෙස පතනය වීම හෙවත් නිපතනය වීම යි. නිපාත පදවලින් කෙරෙන්නේ වාක්‍යයක් තුළ පද අතරේ සම්බන්ධතා දැක්වීමත් සංකීර්ණ වාක්‍යයක් තුළ වාක්‍යාංශ අතරේ සම්බන්ධතා දැක්වීමත් ය. ඒවා මගින් වාක්‍ය අර්ථවත් කිරීම සිදු වේ.

මව දර සොයනු අසල්වැසි කාන්තාවක කැලයට ගිය ඇදහැළුණු මහ වැස්ස ඔවුන්ට ඒමට සිදු විය.

මෙම අර්ථවත් නොවූ වචන සමූහය නිපාත යෙදූවිට අර්ථවත් වාක්‍යයක් වන ආකාරය බලන්න.

මව දර සොයනු <u>පිණිස</u> අසල්වැසි කාන්තාවක <u>සමග</u> කැලයට ගිය <u>නමුත්</u> හදිසියේ ම ඇදහැළුණු මහ වැස්ස <u>නිසා</u> ඔවුන්ට ආපසු ඒමට සිදුවිය.

ඉහත දක්වා ඇති නිදසුන මගින් පද අතර හා වාක්‍යාංශ අතර නිසි ලෙස නිපාත යෙදීම නිසා වාක්‍යයක් අර්ථ පූර්ණ වන ආකාරය පැහැදිලි වේ. එසේ ම පද අතර හා වාක්‍යාංශ අතර සම්බන්ධතා ඇති වන අයුරු ද පැහැදිලි වේ.

1. විභක්ත්‍යර්ථ නිපාත/ විභක්ති සූචක නිපාත

විසින්, කෙරෙන්, කෙරෙහි, තුළ, මත

උදා - මිනිසුන් <u>විසින්</u> කරන ලද වැඩ (කර්තෘ විභක්ති)
දුදනන් <u>කෙරෙන්</u> (අවධි විභක්ති)
අප <u>කෙරෙහි</u> (ආධාර විභක්ති)
මිතුරන් <u>තුළ</u> (ආධාර විභක්ති)
දෙමාපියන් <u>මත</u> (ආධාර විභක්ති)

2. උපමා වාචක නිපාත

මෙන්, සේ, වැනි, බඳු, එව්, වගේ, වන්, අයුරු, ලෙස, විලස

උදා - සුළඟ වගේ
සතුරන් මෙන්

3. කාලාර්ථයේ නිපාත

නිති, නිතර, ඉක්බිති, අනතුරු, දැන්, යළි, යළ, පුන, නිරතුරු, ඉතින්, පැසුළු, පසු, තව, නැවත

උදා - එ හසුන් <u>පැසුළු</u> පවසම් රස නුසුන් කොට

4. සහ අර්ථයෙහි නිපාත

සහ, සමග, හා, කැටුව, ඉහි

උදා - සුරන් සහ සහසැස්
ශිෂ්‍යයන් සමග

5. සමුච්චයාර්ථයෙහි නිපාත

ද, ත්, සහ, හා, යි

උදා - මව සහ දරුවා
මව ද පියා ද
ඔබ යි මම යි

6. භාවාර්ථයේ නිපාත (හැඟීම් දැනවීමේ)

විස්මාර්ථයෙහි - හා, අහා, ඔහෝ
ඛේදාර්ථයෙහි - අහෝ, අනේ, අඳෝ, අපොයි, අය්යෝ
වේදනාර්ථයෙහි - ආයි, උෆයි, ආ
කුප්සිතාර්ථයෙහි - චී චී, චිඃ, සී සී, ඡ්, ඉකේ, චිකේ
(පිළිකුල දැනවීමේ)

උදා - අහෝ දෙව්දත් නොදුටි මොක්පුර

7. අවධාරණාර්ථයේ නිපාත

නම්, යත්, වනාහී, වූ කලී, ම, කැලම

උදා - කෝට්ටේ යුගය වනාහී පද්‍ය සාහිත්‍යයේ ස්වර්ණමය යුගය යි.

8. ප්‍රශ්න වාචක අර්ථයේ නිපාත

ඇයි, මන්ද, කුමක්ද, කෙසේද, කවදාද, ද

උදා - ඔහු මිලදී ගත්තේ කුමක්ද?

9. විකල්පාර්ථයේ නිපාත

හෝ, නොහොත්, හොත

උදා - සභාපති නොහොත් ලේකම් සභාව අමතනු ඇත. (දෙදෙනාගෙන් කෙනෙකු)

10. ප්‍රමාණාර්ථයෙහි නිපාත

ඒ සා, ඒ තාක් මෙතුවක්, තරම්, විතර, අච්චර, මෙච්චර

උදා - මෙතුවක් කල් මුව මඬල වසා සිටි අන්ධකාර සළු පටින් මුදා

11. විනාර්ථයෙහි නිපාත

විනා, මිස, මුත්, හැර

උදා - නැත අන් සරණා ඔබ හැර මෙමටා

12. ලක්ෂ්‍යාර්ථයෙහි නිපාත

අන්න, ඔන්න, මෙන්න, තෙල, තෙලේ, අර, ඒ, මේ

උදා - අන්න, අන්න ඇතා කුලප්පු වෙලා

13. ශ්‍රැති සූචනාර්ථයෙහි නිපාත

ල, ලු

උදා - ඔවුහු සත්‍යය ම පවසත් ලු
අපි අයහපත ම දකින්නමෝ ලු
මම පිළිතුර දනිමි ලු
මා පිළිතුර දන්නවා ලු

14. හේත්වර්ථයෙහි නිපාත

පිණිස, සඳහා, උදෙසා. අරබයා, අරභයා, ඇරබ, නිසා, බැවින්, හෙයින්, හේතුවෙන්

උදා - බුදුසසුනෙහි උකටලී වූ භික්ෂුවක් අරබයා මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

15. සීමාර්ථයෙහි නිපාත

පූර්ව සීමා - සිට, පටන්
අපර සීමා - තෙක්, දක්වා, ට, තුරු

උදා - පැළලුප් නුවර තෙක් (පැළලුප් නුවර ඇතුළත් ව)
පැළලුප් නුවර දක්වා (පැළලුප් නුවර හැර ඉන් මෙහා සීමාව තෙක්)

16. නිෂේධනාර්ථයෙහි නිපාත

එපා, තහනම්, නහමක්, නො

උදා - වාහන ඇතුළු කිරීම තහනම්

17. විරුද්ධාර්ථයෙහි නිපාත

නො, නි, අ

උදා - මිනිස් - නොමිනිස්
අවුල් - නිරවුල්
වහල් - නිවහල්

උදා - නිවහල් සමාජයක් බිහි කරමු.

18. ආමන්ත්‍රණාර්ථයෙහි නිපාත

එම්බා, එම්බල, බොල, කොල හෙම්බා, හෙම්බල, ඒයි, ඕයි, පින්වත්

උදා - එම්බා පාපිෂ්ඨය,
පින්වත් මහණෙනි,

19. වාක්‍ය සමාප්ති වාචක නිපාත

ඉ, ය, යි, යැ, හ

උදා - ඈ ශිෂ්‍යාවකි.
ඕ ගියා ය.
ඔවුහු තරුණය හ.

20. ශීඝ්‍රාර්ථයෙහි නිපාත

වහා, හනික, සහස, සෙද, සැණින්, තුමුටු, විස්සල්

උදා - වහා ගිනි ඇවිළෙන සුලු ය.
හනික එන්න.

21. ප්‍රමාදාර්ථයෙහි නිපාත

හෙමින්/ සෙමින් -

උදා - දොර හෙමින් වසන්න.

22. අනුකූලාර්ථයෙහි නිපාත

අනුව, පරිදි

උදා - මේ අනුව
ඉහත දැක්වූ පරිදි

23. අනියමාර්ථයෙහි නිපාත

හොත්, නම්, ද

උදා - ණය වුවහොත් ජීවිතය දුෂ්කර වනු ඇත. (වුව + හොත්) මුදල් ලැබේ නම් ණය වීමත් ජීවිතය දුෂ්කර වීමත් සිදු නොවනු ඇත.
ණය ලැබුණ ද කාර්ය ය නිම කළ නොහැකි යි.

ක්‍රියාකාරකම 22

වරහන් තුළ ඇති නිපාත අතුරින් ගැළපෙන නිපාතය ගෙන හිස්තැන් පුරවන්න.

1. කම්කරුවන් .... පාලකයා අතර සාකච්ඡාවක් පැවැත්වේ. (හෝ/ හා)
2. ඔවුන් .... මගේ අමනාපයක් නැත. (සමග/ හෝ)
3. දෙවියෝ .... සාදුකාර දුන්හ. (හැර/ පවා)
4. අද මට මිතුරා .... සතුරා මුණ ගැසෙනු ඇත. (හෙවත්/ නොහොත්)
5. යාචකයෝ .... හිඟන්නෝ නගරයේ බොහෝ වෙති. (හෙවත්/ නොහොත්)
6. ආහාර .... ජීවත් වෙනවා මිස ආහාර .... ජීවත් නොවිය යුතු ය. (සඳහා/ නිසා)

7. පෙළපාලිකරුවන් නගරයට ඇතුළු වීම වළක්වනු ලැබූ නිසා ඔවුන්ට නගරය .... ගමන් කිරීමට හැකි විය. (තෙක්/ දක්වා)
8. රෑ වැටුණු වළේ ඔවුන් .... දවල් වැටෙනු නැත. (යළි/ විනා)
9. මම ඒ .... වැඩි විස්තර නොදනිමි. (පිණිස/ පිළිබඳ)
10. සැණකෙළිය නිමා විය. .... හෙට දිනය තෙක් එය දීර්ඝ කරන ලෙස බොහෝ ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් වී තිබේ. (එහෙත්/ නමුත්)
11. සැණකෙළිය නිමා වූ .... හෙට දිනය තෙක් එය දීඝී කරන ලෙස බොහෝ ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් වී තිබේ. (එහෙත්/ නමුත්)
12. සාමාජිකයන් .... බාහිර අයට මෙහි ඇතුළු විය නොහැකි ය. (යළි/ විනා)

ක්‍රියාකාරකම 23

පහත සඳහන් කවි කතාවේ දක්වෙන නිපාත පද උපුටා දක්වන්න.

ගෙයිමුල්ලේ අල්මාරිය මුදුනේ
දෙවියන්ගේ රූපය වැඩ ඉඳුවා
උදේට හවසට දවසක් ගානේ
ඒ රූපෙට ගමරාල වඳිනවා

දෙවියන් හට වැඩි ලොක්කෙකු ලෝකේ
ඇති වූයෙත් නෑ ඇති වන්නෙත් නෑ
මැරෙන තුරුත් මැරුණායින් පස්සෙත්
දෙවියන්ගේ ඇර වෙන පිහිටක් නෑ

දවසක් දා අල්මාරිය මුදුනින්
මීයෙකු දුවගෙන දුවගෙන එද්දී
දෙවි රූපය බිම ඇදගෙන වැටුණා
දෙවියන්ටත් වැඩි ලොක්කෙකි මීයා

ඊට පසුව මීයකු අල්ලා ගෙන
උෟට වඳියි ගමරාල සිරිත් ලෙස
ගෙදර හිටිය බළලා එක් දවසක්
ඒ මීයා ගොදුරට අරගත්තා

දෙවියන්ටත් මීයාටත් වැඩියෙන්
ලොක්කෙකු නොවැ බළලා ඇන්නෑවේ
බළලාහට ගමරාලගෙ සැලකුම්
වැඳුම් පිදුම්වල අඩුවක් නම් නැනේ

දවසක් ගෙයි බත් මුට්ටිය ඇතුළට
හොට දමලා ගම බිරිඳට අසුවී
බළලා ඉලපත් පාරක් කනු දුටු
ගමරාලට හරියට සන්තෝස යි

දෙවියන්ටත් වැඩි ලොක්කෙකි මීයා
මීයාටත් වැඩි ලොක්කෙකි බළලා
බළලාටත් වැඩි ලොක්කා දෙයියෝ !
මගේ හාමිනේ මගේ හාමිනේ

හාමිනේට වැඩි ලොක්කෙකු ලෝකේ
ඇති වූයෙත් නෑ ඇති වන්නෙත් නෑ
මැරෙන තුරුත් මැරුණායින් පස්සෙත්
හාමිනේගෙ ඇර වෙන පිහිටක් නෑ

උදේට හවසට දවසක් ගානේ
හාමිනේට ගමරාල වඳිනවා

- පුංචි අයට කයිකතන්දර
මහගමසේකර -

උපසර්ග

පදයක මුලින් වැටීම හෙවත් ළංව වැලඳ ගැනීම යන අර්ථයෙන් බොහෝ ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථවල උපසර්ග හඳුන්වා දී තිබේ. එසේ ම උපසර්ග, පද විශේෂයක් ලෙස ද දක්වා තිබේ. නාමයකට හෝ ධාතුවකට පූර්වයෙන් ඒ හා බැඳී පවතින පද අණු විශේෂයක් ලෙස උපසර්ග හැඳින්වීම යෝග්‍ය ය. එසේ ම ඒවා නාම ප්‍රකෘතිවලින් හා ධාතු ප්‍රකෘතිවලින් වෙන් කොට නොදක්වෙන බැවින් ද කේවල පද වශයෙන් යෙදෙන විට ඒවායින් වෙන ම අර්ථ නොසැපයෙන බැවින් උපසර්ග, පද විශේෂයක් කොට දැක්විය නොහැකි ය. නාම ප්‍රකෘති හා ධාතු ප්‍රකෘති අගට යෙදෙන ප්‍රත්‍ය, පද විශේෂයක් කොට නොසලකන්නා සේ ම ඒවාට පූර්වයෙන් යෙදෙන උපසර්ග ද, පද අණු විශේෂයක් වන බැවින් ඒවා පද ලෙස සැලකීම නුසුදුසු ය.

නාම ප්‍රකෘතිවලට හා ධාතු ප්‍රකෘතිවලට මුලින් යෙදී ඒවායේ අර්ථයට කිසියම් බලපෑමක් කිරීම උපසර්ගවලින් කෙරෙන කාර්‍යය යි. එසේ සිදු වන බලපෑම විවිධාකාර වෙයි.

1. පවත්නා අර්ථය තීව්‍ර කිරීම
2. පවත්නා අර්ථයට සමාන අර්ථයක් දීම
3. පවත්නා අර්ථයට වෙනස් අර්ථයක් දීම
4. පවත්නා අර්ථයට විරුද්ධ අර්ථයක් දීම

1. පවත්නා අර්ථය තීව්‍ර කිරීම

උත්තම - අත්‍යුත්තම	ධාවන - අතිධාවන
ශුද්ධ - පාරිශුද්ධ	පිරිසිදු - සුපිරිසිදු
බල - පබල	සංයෝජන - සුසංයෝජන

2. පවත්නා අර්ථයට සමාන අර්ථයක් දීම

දොස් - සදොස්	සල - සසල
තොස - සතොස	බඳ - සබඳ
අල්ප - ස්වල්ප	බාධක - සම්බාධක
යැදීම් - අයැදීම්	

3. පවත්නා අර්ථයට වෙනස් අර්ථයක් දීම

අර්ථ - අන්වර්ථ
මාන - අනුමාන
වදන් - පිළිවදන්
ගන් - පිළිගන්
වදන් - ඔවදන්
නිපාත - සන්නිපාත

4. පවත්නා අර්ථයට විරුද්ධ අර්ථයක් දීම

පක්ෂ - ප්‍රතිපක්ෂ/ විපක්ෂ
කුසල් - අකුසල්
නුවණ - අනුවණ
ආර්ය - අනාර්ය
වැරැදි - නිවැරැදි
මඟ - නොමඟ

සිදත් සඟරාවේ උපසර්ග 20ක් දක්වා ඇතත් භාවිතයේ පවත්නා උපසර්ග ප්‍රමාණය ඊට අධික ය.

1. ප - පබල
2. පර - පරදෙස්
3. අව - අවගුණ
4. ස - සබඳ
5. අනු - අනුරූ
6. නි - නිරොද (ඕජස්/ කෙලෙස් රහිත)
7. දු - දුබල
8. වි - විමල
9. අ - අයැදීම්
10. අදි - අදිපති
11. සු - සුදන
12. උ - උදුල
13. අබි - අබිමන්
14. පිරි - පිරිපුන්(මනාව පිරුණු)
15. උප/ උව - උපනය (පැමිණවීම), උවසර උපචාර)
16. අප - අපගම (ඉවත් වීම)
17. පස් - පසක් (ප්‍රත්‍යක්ෂ)
18. පිළි - පිළිගන්
19. අති/ ඉ - අතිගුණ (ශ්‍රේෂ්ඨ ගුණ) , ඉබොහෝ
20. පි - පිහිකුළු (වැසුණු)

පාලි, සංස්කෘත, භාෂාවල ආභාසයෙන් පැමිණි උපසර්ග සමග භාවිතයේ පවත්නා උපසර්ග සංඛ්‍යාව විශාල ය. පහත නිදසුන් සහිත ව දක්වා ඇත්තේ එබඳු උපසර්ග ය.

අ - අමනුෂ්‍ය
අභි - අභිනිෂ්ක්‍රමණ
අති - අතිකාල
අධි - අධිරාජ්‍ය
අනු - අනුපිළිවෙළ
අප - අපද්‍රව්‍ය
අව - අවජාත
ඉ - ඉම්හිරි
උත් - උද්වේග (ත් + ද් බවට පත් වේ)
උප - උපදේශ
තත් - තත්සම
දුර් - දුර්විපාක
නිර් - නිර්දෝෂී
පරි - පරිහානි
පුනර් - පුනර්ජනනීය
ප්‍ර - ප්‍රභේද
ප්‍රති - ප්‍රතිපූර්ණ
ප්‍රාක් - ප්‍රාක්ධන > ප්‍රාග්ධන
බහිර් - බහිර්ජනන
වි - විපක්ෂ

සං	-	සංවර්ධන	සත්	-	සත්පුරුෂ
සහ	-	සහසම්බන්ධය	ස්ව	-	ස්වදේශී
ස්වයං	-	ස්වයංපෝෂණ	කු	-	කුමන්ත්‍රණය
දුෂ්	-	දුෂ්ප්‍රතිපත්ති			

ක්‍රියාකාරකම 24

- **‘අ’ වෘත්තයේ ඇති උපසර්ග ‘ආ’ වෘත්තයේ ඇති ප්‍රකෘති සමග ගළපා ‘ඇ’ වෘත්තයේ ලියන්න.**

අ

අව, උප, උත්, සහ,
පුනර්, තත්, අනු, අති,
පරා, ප්‍ර, දුර්, පරි, දු, නිර්,
ස්ව, පස, අනු, සං

ආ

වර්ධන, අවබෝධ,
මෝදනා,
වර්ධන, සිරිත්, රස,
ජනනීය, හාර, මිතුරු,
ජීවන, ශුද්ධ, කාලීන,
ලක්ෂණ, කෘෂ්ට, දන්ත,
උත්සහය, වර්තන

ඇ

1. ....
2. .... 3. ....
4. ....
5. .... 6. ....
7. .... 8. ....
9. .... 10. ....
11. .... 12. ....
13. .... 14. ....
15. .... 16. ....
17. ....

iqNdIs;

අකුරට පදයට
වැකියට අරුතට
දොස පිස බලය කවා

අසදිස හෙළ බස
ළෙහි ලා පුද දෙමු
සිරිසරසවි කැඳවා

- අරිසෙන් අහුබුදු -

iqÑka;k

අවස්ථා යනු ප්‍රවාහයකි. ඉන් ඔබට හිමි ප්‍රමාණය ඔබ අත ඇති විසල් බඳුන හෝ කුඩා හැන්ද හෝ මත තීරණය වනු ඇත.